

1 takve poglede i vrlo je praktično da na taj način ti pogledi uđu u spis.

2 Kad je pak riječ o drugom dijelu članka kojim se prošlog tjedna nismo
3 mnogo bavili moram reći da ćemo se baviti drugim dokumentima u vezi s time.
4 Dakle, ja tražim uvrštenje ovog članka samo zbog njegovog prvog dijela.

5 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Ovo je pomalo teško raspravljati,
6 budući da je svjedok prisutan. Međutim, koliko se ja sjećam, svjedok nije
7 prihvatio da su to pogledi koje su imali drugi ljudi. Ja mislim da u prošlosti,
8 zbog vremenskih ograničenja, nismo išli da utvrdimo sve detalje o tome
9 šta svjedok zna o dokumentima i o sadržaju ovog dokumenta. Ukoliko sam u krivu,
10 drago mi je da me ispravite.

11 GĀA HIGGINS: [simultani prevod] Časni Sude, dodala bih jednu stvar: u
12 transkriptu prošli puta, Vi ste u potpunosti u pravu, ovaj svjedok nije
13 prihvatio navode iz članka. On je rekao da su navodi neutemeljeni i nije ih
14 prihvatio.

15 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Ali mislim da gospodin Nice ne kaže
16 to. Gospodin Nice kaže da je glavno pitanje da li svjedok prihvaća da su ti
17 ljudi izrekli te navode. Prema tome, ako je to točno, onda ja vidim nekog osnova
18 u njegovim argumentima. Međutim, to je sve. Taj se članak uvrštava u spis samo

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 za tu svrhu. Barem ja osobno tako smatram. Međutim moje osobno sjećanje nije
2 toliko jasno da se ja sjećam da je svjedok išao toliko daleko.

3 SUDIJA ROBINSON: /prevod engleskog transkripta: "Gospodine Nice."/

4 G. NICE: [simultani prevod] Pa ja ga mogu to ponovo sada pitati.

5 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Da.

6 Unakrsno ispituje g. Nice: [nastavak]

7 P: Generale Gojoviću, sjećate li se članka iz *Danasa* kojeg smo kratko
8 pogledali prošlog tjedna, budući da nismo imali mnogo vremena? Mislim da ste Vi
9 odbili priliku da pogledate taj dokument? Rekli ste da nema potrebe da ga
10 gledate. Da li se sjećate toga?

11 O: Da. Da.

12 P: Da li prihvaćate da su stavovi izraženi u tom članku bili stavovi
13 advokata koji su poslali to otvoreno pismo?

14 O: Tu, pored njihovih stavova, ima i komentar novinara koji...

15 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Vijeće ima nekih poteškoća sa
16 transkriptom. Na laptopima je sve u redu, ali na ekranima transkript ne teče.
17 Možda bi bilo dobro da neko od tehničara pogleda o čemu se radi.

18 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Izvolite, nastavite, gospodine Nice.

19 G. NICE: [simultani prevod]

20 P: Znači, Vi ste odgovorili da su u članku i neki novinarski komentari.
21 Međutim mene zanima ono što su u članku izrekli Vaši kolege i Vi ste već
22 rekli da prihvaćate da su ti pogledi zaista njihovi pogledi.

23 O: Da li su njihovi pogledi ili nisu, ja to ne znam, ali oni su to
24 napisali i obzirom da su u tom predmetu postupali kao branioci optuženih u veću

25

26

27

28

29

30

1 gde sam ja predsedavao. Ta presuda je potvrđena od svih sudskih instanci. Prema
2 tome, svaki dalji komentar u pogledu njihovih stavova nema nikakvog utemeljenja
3 u činjeničnom stanju. Uostalom, Vi ste dobili presudu u tom krivičnom
4 predmetu...

5 P: Moram Vas prekinuti, jer nemamo mnogo vremena.

6 G. NICE: [simultani prevod] Časni Sude, mislim da je ovaj odgovor
7 dovoljan za onu svrhu za koju ja tražim uvrštenje u spis.

8 SUDIJA KWON: [simultani prevod] A i sjećam se da je on rekao da zna za
9 to.

10 G. NICE: [simultani prevod] Da, rekao je da ga ne treba ni gledati zato
11 jer zna.

12 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Uvrštava se u spis.

13 G. NICE: /nedostaje simultani prevod/

14 SEKRETAR: [simultani prevod] 839.

15 G. NICE: [simultani prevod]

16 P: Situacija je slijedeća, zar ne, Vi ste tada željeli postati advokat.
17 Nije Vam dopušteno da postanete advokat. A kad je Tužilaštvo razgovaralo sa
18 generalom Pavkovićem, Vi ste, bez obzira na to, željeli njega pravno zastupati,
19 zar ne?

20 O: Ne. Nije to tačno. Ja jesam postao advokat, ali na primedbu, Komora
21 je obnovila postupak i ispisala, ali to njihovo rešenje je ukinuto od strane
22 Vrhovnog suda Srbije, u pravnom sporu. Prema tome, i naloženo je da se postupi
23 po zakonu. On je i dalje, u tom pogledu je - postupak je u toku. Kod Pavkovića,
24 u tom predmetu, ja sam prisustvovao kao njegov pravni savetnik, a ne kao
25 advokat.

26 P: Vi ste, isto tako, zatražili da pred ovim Sudom zastupate jednog od
27 optuženih za zločine u Vukovaru i to Vam je odbijeno, zar ne?

28
29
30

1 O: Ne da zastupam, nego je on tražio da budem istražitelj u njegovoj
2 ekipi advokata, a ne kao branitelj. Nego je optuženi tražio, obratio se Sudu da
3 odredi mene, da ovlasti da istražujem, kao istražitelj, obzirom da sam ranije
4 vodio postupak i znam činjenice. A ne kao branilac, prema tome, nemojte te
5 stvari postavljati naopako.

6 P: Nisam imao vremena da se bavimo događajima u martu u Sarajevu. Ako
7 bude vremena, vratit ćemo se na to kasnije, ali molim Vas samo da mi potvrdite
8 sljedeće stvari, ukoliko možete: vojna policija u kasarni u Sarajevu gdje ste Vi
9 bili stacionirani, bila je potpuno naoružana, zar ne?

10 O: Policijsko naoružanje.

11 P: Imali ste mogućnost da se u toj kasarni koristite snajperskim
12 puškama?

13 O: Nije bilo snajpera, jer policija ne raspolaže sa snajperima.

14 P: Jeste li imali na raspolaganju neke kemijske materijale koji su se
15 mogli koristiti?

16 O: Ne.

17 P: Mladić je redovno bio u kontaktu sa tom kasarnom, zar ne?

18 O: Dva puta telefonom. Ja sam tražio od njega razgovor.

19 P: Vi ste s njime jednom osobno razgovarali?

20 O: Kad sam izašo iz kasarne onda sam, normalno, tražio prijem da ga
21 obavestim o stanju predmeta koji ostaju i koji ostaju... koje sudije ostaju dole
22 sa njihovog područja.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li je Tomčić bio čovjek koji je zapovijedao jedinicom vojne
2 policije?

3 O: Da, on je bio komandir te jedinice vojne policije. To je
4 stodvadesetak ljudi. Svega ukupno...

5 P: Vratit ću se na to kasnije, ako bude vremena. Kad je riječ o Vašem
6 iskazu od prošlog tjedna i, konkretno, o tabulatorima 17 i 18, Vi ste u svom
7 svjedočenju rekli da se tu radilo o vojno-pravosudnom sistemu koji je
8 funkcionirao na zadovoljavajući način. Da li je to tačno?

9 O: Da.

10 P: Dobro. Da možemo dalje to razumjeti i staviti u kontekst ovog
11 suđenja, Vi ste, također rekli da je takav sistem nešto što se ne poklapa sa
12 istovremenim postojanjem navodnog plana da se kosovski Albanci uklone sa Kosova
13 etničkim čišćenjem, zar ne?

14 O: Ne. Tačno da ne. Pre svega, u saveznom Ustavu, član 17, pogledajte
15 ga, predviđa da građanin, dakle, državljanin Savezne Republike Jugoslavije ne
16 može biti proteran sa teritorije države. A može se slobodno kretati i može se
17 slobodno vratiti. To je ustavno pravo.

18 P: I zločin je protjerati nekog građanina sa Kosova, zar ne?

19 O: To je prema međunarodnom pravu, ratnom pravu. A ovde je unutrašnji
20 sukob. Tu nema proterivanja. Ovo je unutrašnji sukob u kome su građani napustili
21 iz sopstvene bezbednosti. Kad je počela NATO agresija, onda su građani počeli da
22 odlaze na sigurnija mesta.

23 P: Vratit ćemo se na to. Možda niste dobro shvatili ono šta sam ja
24 pokušavao reći, budući da sam pokušao, na neki način sažeto, izreći teze

25

26

27

28

29

30

1 optuženog. Ponovit ću to još jednom, kako biste razumjeli zašto Vam postavljam
2 ta pitanja.

3 Da je postojao efikasan vojni pravosudni sistem onda je postojanje
4 takvog sistema nespojivo sa postojanjem plana da se etnički očiste kosovski
5 Albanci. Zato jer ne možete od ljudi tražiti da počine zločin protjerivanja
6 nekoga iz zemlje, ako istovremeno postoji efikasan sistem koji takve ljude
7 kažnjava kad počine takav zločin?

8 O: Pa sudstvo je radi toga.

9 P: Dobro. Povijesno gledano, kao što znate, vlasti u Srbiji i Crnoj Gori
10 primale su upozorenja još od godine 1998. o tome da je moguće da se na
11 teritoriju Srbije i Crne Gore, a pogotovu Kosova, čine zločini. Da li je to
12 tačno?

13 O: Ne znam ko ih je upozoravao na to?

14 P: Da li su Vam, na primer, poznata pisma koja je slala bivša
15 tužiteljica ovoga Suda Louise Arbour u martu 1998.?

16 O: Na osnovu čega je ona slala ta pisma? Je li bila na mestu događaja?
17 Ili je primala obaveštajni izveštaj nekih oružanih snaga?

18 P: Da li je to važno? Da li je važno to da li je ona primala obaveštajne
19 izveštaje, ukoliko je upozorenje koje je iznijela bilo dobro upozorenje,
20 generale?

21 O: Ali upozorenje mora za to imati argumentaciju sa lica mesta.

22 P: Pretpostavljam da Vi ne znate za to pismo?

23 O: Ona je istupala u javnosti, ali njeno konkretno pismo nisam imo
24 prilike da... Ona nije s... pravosudnim organima nije slala pisma.

25 P: Dobro. Da li su Vam poznate zabrinutosti koje je izrekao general
26
27
28
29
30

1 Perišić u svom pismu od 23. jula 1998. godine, gde je, između ostalog, spomenuo
2 i tendenciju vojske da deluje van sistema i institucija? Da li Vam je poznato to
3 pismo?

4 O: Vojska nikad nije delovala van sistema i van institucija. I to pismo,
5 ako tako sadrži, ono je zaista kontraverzno. Ovo ne verujem da je Perišić mogo
6 da kaže, da vojska deluje van sistema. Nikad vojska nije delovala van sistema.

7 P: Ja ću Vam nastaviti postavljati pitanja na koja može odgovoriti sa
8 "da" ili "ne". A Vi odaberite kako ćete na njih odgovarati. Da li Vam je poznato
9 pismo bivše tužiteljice ovog Suda, Louise Arbour, od 15. oktobra 1998. koje je
10 upućeno optuženom i u kojem ona izražava svoju riješenost da nastavi sa
11 istragama na Kosovu i želju da posjeti Kosovo?

12 O: Nije mi poznato, jedino preko štampe sam... bili su neki naslovi o
13 tome da se obratila, ali sadržaj ne znam. Oprostite, zašto se nije obratila
14 tužiocima, tužiocu? Šta ima da se obraća predsedniku? Ona je tužilac, obraća se
15 svom kolegi tužiocu.

16 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Čuli smo Vaš odgovor. Nastavite,
17 gospodine Nice.

18 G. NICE: [simultani prevod]

19 P: Da li Vam je poznato pismo koje je poslao britanski predsjednik Vlade
20 Tony Blair 28. septembra 1998., i u kojem je izrazio svoju zabrinutost o
21 humanitarnoj krizi koja se počela razvijati?

22 O: Nije mi to poznato. Ja nisam bio član Vlade da, da, da mi šalju
23
24
25
26
27
28
29
30

1 predsednici Vlada pisma. Ja sam bio predsednik Vojnog suda u Beogradu.

2 G. NICE: [simultani prevod] Usput rečeno, časni Sude, ovo su sve već
3 dokazni predmeti u spisu, a mogu dati i brojeve, ali jednostavno, želim
4 uštedjeti vrijeme.

5 P: Gospodine, da li Vam je poznata činjenica da je nakon Račka u
6 nekoliko publikacija izrečena tvrdnja da je tamo došlo do masakra? Na primjer,
7 OEBS je gotovo odmah izdao izvještaj u kojem se tvrdilo da su Vojska Jugoslavije
8 i policija napali Račak.

9 O: To sam pratio preko štampe, ali vojska nije napala Račak i prema tome
10 taj izveštaj OEBS-a je netačan, u tom delu. Za ostalo ne znam šta su...

11 P: Podsjetite nas, Vaš izvor saznanja o tome da vojska nije napala Račak
12 je jedan izvor informacija, zar ne? Vi nikada niste sproveli istragu o tome?

13 O: Nismo... ne. Nismo sprovodili istragu. To nije u našoj nadležnosti.
14 Vojska nije učestvovala u tome i nije provedena istraga. Istragu je vodio
15 okružni sud i uviđaj je vršio Okružni sud u Prištini. To je iz domena njegove
16 nadležnosti.

17 P: O tome ćemo čuti više od sljedećeg svjedoka. Međutim, Vi ste ponosni
18 na vojsku. Vi ste nastojali osigurati da vojska ima odgovarajući pravosudni
19 sistem, pa me to onda navodi na sljedeće pitanje: ukoliko su u međunarodnoj
20 javnosti iznesene tvrdnje da je vojska sudjelovala u događajima u Račku, zar
21 nije onda bila dužnost vojno-pravosudnog sistema da te navode istraži? Da ili
22 ne?

23 O: Tvrdnja mora da bude potkrepljena dokazima a samo tvrditi u svetskoj
24
25
26
27
28
29
30

1 javnosti, to ne znači ništa. Walkera je pratila naoružana grupa ljudi. To su
2 teroristi. A on je u misiji koja je bez naoružanja. Otkud sad taj podatak? Ima
3 ga na snimku.

4 P: Možda ćemo se pozabaviti pravnim obavezama vojno-pravosudnog sistema
5 kasnije. Ali dajte mi, molim Vas, Vaš jasan odgovor. Vama, znači, nije bilo
6 važno, generale Gojoviću, koliko novina, koliko televizijskih emisija je
7 iznijelo tvrdnju da je vojska sudjelovala u tim događajima? Vi na osnovu takvih
8 materijala ne biste započeli istragu, zar ne?

9 O: To je stvar tužioca. Nisam ja bio tad tužilac. To je stvar tužioca,
10 ali pošto tužilac nije reagovao, znači, on je to analizirao i našao da nema
11 elemenata. Proverio je činjenice preko vojne komande i našao da tu nema šta...

12 P: A znači, provjerio je? Pa recite nam onda, molim Vas, generale...
13 generale, možete li nam reći... Znači niste rekli? A meni se činilo da ste baš
14 to rekli.

15 O: Ja sam reko, nisam bio tada ja tužilac, nego tužilac je vjerovatno
16 proveravo. Jer ja da sam bio tužilac, ja bih proveravo, ali ja nisam bio tužilac
17 tad.

18 P: Znači, negdje u arhivima Vojske Jugoslavije mora da postoji neki
19 izveštaj, znači ili u arhivima Vojske Jugoslavije ili u arhivima pravosudnog
20 sistema Vojske Jugoslavije mora da postoji neki izvještaj tadašnjeg istražnog
21 suca ili tužioca u kojem se jasno pokazuje da Vojska Jugoslavije u tim

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 događajima nije sudjelovala. Jeste li Vi takav izveštaj vidjeli?

2 O: Ja nisam video takav izveštaj i ja ne verujem da postoji u vojnim
3 pravosudnim organima.

4 P: 3. februara 1999., general Drewienkiewicz napisao je pismo optuženom
5 o ovom predmetu. U tom pismu iznio je navode o rasprostranjenom pljačkanju.
6 Ponovo je rekao da u tome sudjeluju pripadnici Vojske Jugoslavije i MUP-a. Da li
7 Vam je poznato to pismo?

8 O: Nije mi poznato to pismo, ali organi gonjenja su preduzimali gonjenje
9 za svaku pljačku imovine, što se tiče pripadnika Vojske Jugoslavije u periodu
10 1999. godine, ali Vi pominjete jedan datum koji se ne uklapa.

11 P: 26. marta 1999. Louise Arbour ponovo je napisala pismo i rekla da je
12 njezina namjera da otvori istragu o svim teškim kršenjima međunarodnog
13 humanitarnog prava. Da li ste znali da je to pismo poslano?

14 O: Ona je nekoliko puta na to upozoravala.

15 P: Dobro. Hajde da sada pogledamo jedan kratki insert koji već stoji
16 u spisuu. To je dokazni predmet broj 15. Ja ne znam tačno kojeg je to datuma, ali
17 pogledajte.

18 [Gleda se video snimak]

19 G. NICE: [simultani prevod] Časni Sude ne dobijamo ton, a ova traka ima
20 ton, jer bez tona to nam nije od velike koristi. Treba nam ton. Zaustavimo to.

21 P: Dobro. Ako je na BBC-u i na CNN-u bilo reportaža u kojima se tvrdilo
22 da je u toku etničko čišćenje i da u tom etničkom čišćenju sudjeluje i Vojska
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Jugoslavije - dokazni predmet 15 je jedan takav primer - da li je to onda nešto
2 na što je skrenuta pažnja vojno-pravosudnih organa?

3 O: Ovde se vidi slika, ali kad se govori o etničkom čišćenju, taj
4 obrazac ne može se primeniti na Kosovo i Metohiju, jer se radi o državljanima
5 Savezne Republike Jugoslavije. A po Ustavu oni ne mogu biti proterani iz zemlje.
6 Prema tome, ovde se radi o ljudima koji nastoje da se spase od dejstva NATO
7 agresije i borbenih dejstava terorističkih snaga u sukobima sa Vojskom
8 Jugoslavije i drugim oružanim snagama. Prema tome ovo nije to.

9 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Generale, da li Vi kažete da, ako je
10 postojao navod da je vojska odgovorna za evakuiranje ljudi iz njihovih domova,
11 da vojno-pravosudni sustav to ne bi istraživao sve dok ti ljudi ostanu unutar
12 teritorije Srbije?

13 SVEDOK: Pa, znate kad neko kaže "odgovorna", "odgovorna", onda treba za
14 to pokazati argumentaciju. Da li je to tačno ili nije? Ne možete Vi na osnovu
15 teoretskih fikcija zaključivati nešto, stvarati u realnosti sliku da je realna,
16 a ona nije. I sad tražite, dakle, od pretpostavke da se traži kako će da reaguje
17 nadležni državni tužilac ili vojni tužilac. To mora na osnovu realnih činjenica,
18 a ne u fikcijama nekih novinskih agencija i reportera koji se šetaju ili, ne
19 znam, snimaka sa, sa distance. Treba sagledati realno stanje stvari. Pravosudni
20 organi se bave realnim činjenicama. Realnim promenama u svetu. Realnim

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 posledicama. Ne fikcijama. Ne pretpostavkama. Ne tezama. Tužilac je ta pitanja
2 analizirao -

3 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Generale, nije nikako od pomoći
4 ukoliko Vi namjerno odbijate da shvatite pitanje. Vi ste veoma dobro shvatili
5 pitanje koje sam Vam postavio, a Vi ste odgovorili nešto što nema nikakve veze
6 sa mojim pitanjem. Ali nećemo trošiti više vremena.

7 Nastavite, gospodine Nice.

8 SVEDOK: Tužilac, normalno, mora da reaguje uko...u... ukoliko postoji
9 protivpravnost ili neko krivično delo, bez obzira o kome se radi. Ali u tom
10 pravcu nije imao dokaza. Dakle, razumemo se mi vrlo dobro.

11 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Kao što znate, ja sam Vam postavio
12 hipotetsko pitanje.

13 G. NICE: [simultani prevod] Mislim da smo sada dobili ton. Idemo natrag
14 na dokazni predmet broj 15.

15 G. KAY: [simultani prevod] Mislim da tu ne bi trebalo biti tona. Ja znam
16 da sam već ranije uputio takav prigovor. To je video traka koja dolazi iz
17 dosijea istražitelja Spargoa i to treba pustiti bez tona zato jer toga imamo
18 više od tri i pol sata.

19 G. NICE: [simultani prevod] Nama je sada ton važan, zato jer se tu
20 iznose tvrdnje protiv Vojske Jugoslavije. Ali dobro, nećemo sada trošiti vrijeme
21 na to. Dobro, hajde da to onda pustimo sa tonom pa ćemo vidjeti možemo li to
22 uvrstiti u spis sa tonom.

23 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Koliko je to dugo?

24 G. NICE: [simultani prevod] Veoma kratko. Oko minute.

25 SUDIJA ROBINSON: /nedostaje simultani prevod/
26
27
28
29
30

1 [Gleda se video snimak]

2 "NOVINAR: Pod simbolima svog nacionalizma srpske vlasti potiskuju
3 albansko stanovništvo Kosova u egzil. Do sada su ovim izbjeglicama oduzimani svi
4 dokumenti koji kazuju tko su oni. Ostao im je samo očaj. Ovdje se ne radi o
5 nasumičnom kretanju ljudi. Postoji crna logika onog što se dešava. Ako pogledate
6 otkuda dolaze ove izbjeglice, vidjet ćete da se Kosovo etnički čisti selo po
7 selo iz sata u sat.

8 Vlasti ovdje čine sve što mogu kako bi ustanovile odakle dolaze
9 izbjeglice. Radi se o gotovo industrijskoj efikasnosti.

10 Pokažite mi ovo na karti.

11 Srpske snage kreću se sa rubova Kosova prema unutrašnjosti Kosova, u
12 smjeru glavnog grada Prištine."

13 G. NICE: [simultani prevod] Mislim da ne možemo da čujemo više detalja
14 nego ovo što smo čuli da vlasti tjeraju ljude u drugu zemlju. Te vlasti su ili
15 policija ili vojska. Da ste Vi vidjeli ove izuzetno ozbiljne navode, da li biste
16 Vi, kao Vrhovni vojni tužilac, smatrali da to treba istražiti?

17 O: Ja nisam bio Vrhovni vojni tužilac. Bio je drugi kolega i on je ta
18 pitanja razmatrao, ali evidentno je...

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Generale, pitanje je hipotetičko. Da
2 ste Vi to vidjeli, da li biste pokrenuli istragu?

3 SVEDOK: Istraživao bih to i utvrdio da li je to tačno što navodi ovaj
4 reporter ili ne. Ali očigledno je to nemoguće. Očigledno to je nemoguće. Ni
5 pravno, ni realno. Ali eto, ako hoćemo hipotetički da posmatramo stvari,
6 normalno da bi tužilac to istražio i proverio da li je to tačno, jer niko nikoga
7 ne može da proteruje. To je ustavno...

8 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Hvala. Gospodine Miloševiću?

9 OPTUŽENI: Samo jedno malo razjašnjenje. Prevodilac je rekao "da li biste
10 Vi kao Vrhovni vojni tužilac", što na srpskom podrazumeva da je on Vrhovni vojni
11 tužilac. Verovatno je tako razumeo i zato rekao: "Nisam bio tužilac". Ja ne mogu
12 da nađem sad na transkriptu, ali na srpskom je bilo: "Vi kao Vrhovni vojni
13 tužilac..."

14 SVEDOK: Tako je glasilo pitanje.

15 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Kad sam ja postavio pitanje, ja sam
16 ga preformulirao. I on je na pitanje odgovorio.

17 G. NICE: [simultani prevod]

18 P: U svjetlu Vašeg posljednjeg odgovora - zapravo, prvo jedno
19 preliminarno pitanje: Vama je poznato, ne samo od Optužbe u ovom predmetu nego
20 iz raznoraznih drugih izvora - *Human Rights Watch*, OEBS i tako dalje - da su
21 izneseni ozbiljni i jasni navodi o tome da je hiljade ljudi ubijeno, a desetke
22 hiljada ljudi protjerano sa Kosova u okviru planiranog etničkog čišćenja u kojem
23 su sudjelovali MUP i Vojska Jugoslavije? Vama je to poznato? Ti su navodi

24

25

26

27

28

29

30

1 izneseni.

2 O: Pitanje postavljate tako sugestivno da je meni poznato da je vršeno
3 etničko čišćenje. Pre svega, ja upravo Vama odgovorim da etničkog čišćenja nije
4 bilo...

5 G. NICE: [simultani prevod] Ne, ne, generale. Ja ću da Vas zaustavljam
6 kako biste saslušali pitanje. Vi ste general. Čini mi se da je u bivšoj
7 Jugoslaviji bilo potrebno da imate magistraturu kako biste postali general. Znam
8 da Vi niste ni magistrirali ni doktorirali, ali to je akademski nivo koji bi Vam
9 bio potreban za to mesto. Dakle, da li je Vama poznato da su iznošene takve
10 tvrdnje?

11 O: Pre svega ja jesam magistar pravnih nauka na katedri za krivično
12 pravo. Magistrirao sam. Prema tome, nemojte sada ponovo...

13 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Generale...

14 SVEDOK: Molim?

15 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] ... saslušajte pitanje. Pitanje je
16 bilo da li znate da su se iznosile takve tvrdnje o tome da MUP i Vojska
17 Jugoslavije sprovode etničko čišćenje? Dakle, pitanje je samo, da li ste znali
18 za takve tvrdnje?

19 SVEDOK: Tvrdnje su iznošene. Takve tvrdnje su iznošene od raznih...

20 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Hvala Vam.

21 G. NICE: [simultani prevod]

22 P: Mnoge tvrdnje su iznošene, dakle takve tvrdnje, dok ste Vi bili na
23 položaju. Tvrdnje su se prenosile preko radija, televizije, od strane *Human*
24 *Rights Watcha* i tako dalje. Dakle, mnoge takve tvrdnje su bile iznošene dok ste
25 Vi bili glavni?

26 O: U kom smislu "glavni"? U kom smislu da sam ja bio "glavni"?

27

28

29

30

1 G. NICE: [simultani prevod] Pa, ja ću se samo sada koristiti rečima
2 optuženog koji je rezimirao - ako mogu to da pronađem - dakle, on je rekao da
3 ste Vi bili glavni zaduženi za vojni pravni sistem, dakle kada ste Vi bili
4 imenovani za sudiju. Zar niste Vi bili na tom položaju u jednom trenutku? Evo:
5 "Imenovan sam na mesto načelnika Pravne uprave Generalštaba Vojske Jugoslavije."
6 I mislim da je to optuženi u dva navrata spomenuo. Dakle, zar niste Vi bili
7 načelnik Pravne uprave Generalštaba Vojske Jugoslavije u jednom trenutku?

8 O: To je tačno. To je tačno.

9 P: Dakle, brojne tvrdnje su bile iznošene dok ste Vi bili na čelu.
10 Postaviću Vam sledeće pitanje: gde su dokazi o istrazi koju ste Vi sproveli ili
11 koju ste organizovali, dakle kako bi se sprovela istraga o etničkom čišćenju?

12 O: O etničkom čišćenju dokaza nije bilo, niti se u tom pogledu vodilo
13 krivični postupak bilo kog prijavljenog lica. Prema tome, svi dokazi o
14 pokrenutim postupcima nalaze se u spisima krivičnih predmeta vojnih sudova,
15 vojnih tužilaca. To su organi gonjenja i presuđenja, a ne Pravna uprava
16 Generalštaba. Pravna uprava je organizovala taj sistem da funkcioniše i on je
17 funkcionisao, sistem vojnog pravosuđa. Prema tome, treba da postoji etničko
18 čišćenje kao krivično-pravni događaj da bi na osnovu toga nadležni vojni tužilac
19 pokrenuo postupak. Pošto toga u realnosti nije bilo, nije bilo dokaza, nije bilo
20 u tom pravcu etničkog čišćenja, prema tome nema ni postupka. A rekao sam iz
21 kojih razloga ne može biti etničkog čišćenja, iz kojih razloga. Stanovništvo

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 na Kosovu, srpsko čini mali procenat 10 do 15%, nema ni toliko. Ko će da naseli
2 te tolike prostore, ako Vi kažete "etničko čišćenje"? Ko će da ih naseli?

3 P: Jednostavan odgovor na moje pitanje bi bio sledeći: bilo je brojnih
4 tvrdnji iz raznih izvora o etničkom čišćenju, a Vi, jednostavno, ništa niste
5 preduzeli kako biste to istražili.

6 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Nice, svedok je rekao da
7 tužilac treba da pokrene krivičnu prijavu.

8 G. NICE: [simultani prevod] Da, ja ću proveriti da li je tužilac sproveo
9 istragu.

10 P: Ali radi se o tome da ni tužilac niti osoba koja je bila na čelu, nije
11 pokrenula istragu. Eto, preformulisaću pitanje: dakle, niti Vi kao osoba koja je
12 bila na čelu niti tužilac niste sproveli istragu o etničkom čišćenju, zar ne?

13 O: Tužilac je razmatrao to pitanje. Ja sam razgovarao sa Vrhovnim vojnim
14 tužiocem. Razmatrao je to pitanje i našao da nema elemenata za tako nešto.

15 P: A kada ste o tome sa njim razgovarali i gde je pisani izveštaj o
16 jednoj tako važnoj odluci?

17 O: To je bio usmeni razgovor kad se to pitanje o tome - te komentare
18 svetskih medija, raspravljali smo, diskutovali smo u stručnom smislu. I on kaže
19 da nema nikakvih elemenata i nije ni pokretao taj postupak, jer jednostavno to
20 pravno nije moguće u našoj zemlji. U Saveznoj Republici Jugoslaviji to pravno
21 nije moguće.

22 P: Vi ste danas spominjali, a i prošle sedmice, o tome kako je nemoguće
23
24
25
26
27
28
29
30

1 istraživati ovakve stvari. Recite nam šta, ustvari, pod time mislite.

2 O: Ne nemoguće, nego to je ustavno načelo. To je ustavno pravo koje je
3 zagarantovano državljanima Savezne Republike Jugoslavije. Niko ne može proterati
4 i ne može se to okvalifikovati kao...

5 P: Oprostite, moja je greška što pitanje nije bilo dovoljno jednostavno.
6 Evo, pojednostaviću ga. Prošle sedmice i sada ste isto rekli da je bilo nemoguće
7 sprovesti istragu o određenim stvarima na Kosovu. Zašto je to bilo nemoguće?

8 O: Ja, tačno je da sam rekao da je bilo nemoguće zbog toga, zbog
9 sigurnosti organa koji to treba da rade. Pa Vi gubite iz vida da je 19 zemalja
10 najjače vojne alijanse napalo taj prostor, relativno mali prostor. Zna li
11 koliko je aviona dnevno nadletalo tu teritoriju? To trebate da uzmete, taj
12 podatak od NATO pakta. Neka Vam dostave i neki Vam dostave satnicu dejstvovanja.
13 800, najmanje, aviona je učestvovalo u bombardovanju svakodnevno, do 1.200. Onda
14 uzmite koliko su dejstvovali...

15 P: Generale, zaustavimo se za trenutak. Obaveza da se sprovede istraga o
16 ozbiljnom zločinu ne prestaje sa krajem sukoba. Obaveza da se sprovodi istraga
17 se nastavlja. Ta obaveza i dalje postoji, zar ne?

18 O: Naravno, ali mi nemamo pravnu jurisdikciju na Kosovu sad. Opet gubite
19 to iz vida.

20 P: Da li Vi, u stvari, kažete, ja i želim da se fokusirate na to, da li
21 Vi kažete da bi bilo nemoguće da Vaše vlasti sprovedu istragu na Kosovu, da to

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 zaista želite da uradite?

2 O: Za svaku... za svaku radnju koja predstavlja krivično delo po
3 međunarodnom - po domaćem zakonodavstvu, tu bi se sproveda istraga. Za svaku. A
4 ne na osnovu pretpostavke, ono što bi se moglo pretpostaviti. Neko
5 pretpostavlja, e sad treba ići sad istraživati to što neko pretpostavlja, da se
6 dokazuje nešto nedokazivo. Sve tamo što je realno, gde postoji protivpravnost,
7 to bi se istražilo.

8 P: Mislim da sam Vas pitao da li bi bilo nemoguće Vašim vlastima,
9 odnosno vlastima da istražuju na Kosovu da su zaista to želeli? Dakle,
10 odgovorite na to pitanje: da li je bilo moguće ili nije bilo moguće otići na
11 Kosovo i sprovesti istragu?

12 O: To je relativno... relativna je to mogućnost. Vi sve tražite nešto u
13 apsolutnom smislu. Apsolutnog smisla nema. Sve je to relativno. A ja sam kazao i
14 koje su to sve smetnje bile da se istraže svi događaji koji predstavljaju
15 krivično-pravni događaj, krivično-pravni događaj. Vi hoćete, a Vi hoćete na, na,
16 na silu da podmetnete nešto da je krivično-pravni događaj oko etničkog čišćenja,
17 a ono to, u stvari, nije. U tome se mi razilazimo. Mi ne možemo naći identične
18 poglede ni odgovore koje Vama, koji Vama odgovaraju za neku pogrešnu tezu koju
19 imate. Optužnica koju ima, ne Vi, nego optužnica koju Vi zastupate na jedan
20 način koji, za koji nemate argumentaciju. Vi imate činjenični pokret
21 stanovništva i to nije sporno, to nije sporno. Unapred su se pripremali tamo
22 logori i predstavnici Međunarodnog crvenog krsta da dočekaju izbeglice. Gde god
23 ima oružanog sukoba, ima i izbeglica, izbeglica. I to je oružani sukob svoje
24 vrste...

25 P: Mislim da ću Vas zaustaviti, budući da se više ne dotiče mog pitanja.
26 No da li Vi prihvatate - odgovorite samo sa "da" ili "ne" - da ste hteli da
27 odete na Kosovo i da su drugi organi vlasti hteli da odu na Kosovo da ispituju
28 svedoke, da ispituju žrtve i da saznaju, da utvrde da li je počinjeno etničko

29
30

1 čišćenje, da bi to bilo moguće izvesti?

2 O: U kom periodu? Na koje vreme... na koje vreme locirate to što ste sad
3 pitali?

4 P: 2000., 2001., 2002., 2003. godine. Period nakon -

5 O: Nije nam dozvoljeno.

6 P: Da li prihvatate da sledeći svedok, Slaviša Dobričanin, da je on
7 mogao da sprovodi istragu na teritoriji Kosova 2001., 2003. godine?

8 O: On je stručnjak za sudsku medicinu. On je veštak. Nije istražni
9 organ. Nije organ vlasti. On je stručnjak, ekspert i pozivaju ga organi koji
10 vođe te postupke kao eksperta, a nijednom državnom organu nije dozvoljeno da,
11 da, da -

12 P: Odgovorite samo sa "da" ili sa "ne".

13 O: Ne.

14 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Nice, kada je svedok rekao
15 "nama nije bilo dozvoljeno da idemo" odgovarajući na pitanje "o kom periodu
16 govorite", pa ste Vi onda rekli: "2001., 2002., 2003. godina", mislim da bi
17 trebali dalje da istražite to, budući da je to povezano sa pitanjem u vezi sa
18 obavezom da se nastavi istraga nakon što je završen sukob.

19 G. NICE: [simultani prevod] Da, naravno.

20 P: Dakle, možete li Vi da nam objasnite zašto ste Vi rekli da nije bilo
21 mogućnosti da Vi odete, dok je sledeći svedok, odnosno nije sledeći svedok, ali
22 svedok koji će uskoro svedočiti, gospodin Dobričanin, mogao da ode i da sprovodi
23 istragu tokom tih godina?

24 O: Ja sam opet objasnio, ali Vi očigledno ili nećete da saslušate ili

25

26

27

28

29

30

1 nećete da shvatite. Dobričanin je stručnjak za sudsku medicinu i on vrši
2 obdukcije pronađenih tela, kao ekspert na zahtev organa vlasti UNMIK-a koji vode
3 te postupke. A naši organi, istražni nemaju pristup na teritoriju Kosova i
4 Metohije, to je na osnovu tehničkog, vojno-tehničkog sporazuma. Nijedan organ ne
5 može da sprovede nijednu vlast dole, a on ide kao ekspert na njihov zahtev i on
6 ne sprovodi istragu. On daje stručno mišljenje u povodu povreda koje su nanete i
7 koje su nađene na leševima u identifikaciji leševa. To su dve različite stvari.
8 Ja mislim, to bi trebalo da bude jasno i tužiocu i svim strankama koje učestvuju
9 u ovom postupku.

10 SUDIJA BONOMOY: [simultani prevod] Gospodine Nice, samo trenutak jedan.
11 Generale, širom sveta, svakodnevno, policija sprovodi istrage u drugim zemljama
12 gde nemaju nadležnost, ali to čine na način tako što se obraćaju organima u tim
13 drugim zemljama, tražeći od njih informacije i da sarađuju s njima. Zašto ne bi
14 bilo moguće u Srbiji, dakle, nakon sukoba, da se zatraži saradnja, kako bi se
15 sprovela istraga o svim tim tvrdnjama?

16 SVEDOK: Slažem se sa Vama. Tražena je saradnja, ali sa suprotne strane,
17 predstavnici UNMIK-a to ne prihvataju. U tome je problem. Ne prihvataju ili
18 jednostavno čute, ali oni odbiju takve zahteve. Tužiocu su se obraćali nekoliko
19 puta i nisu dobijali nikakav odgovor.

20 G. NICE: [simultani prevod]

21 P: Odgovarajući na pitanje sudije, da li Vi kažete, ako to tvrdite onda
22 ću tražiti sve detalje, da li Vi, dakle, kažete da je bilo zahteva vlasti Srbije

23
24
25
26
27
28
29
30

1 i Crne Gore da odu na teritoriju Kosova kako bi istražili tvrdnje koje su se
2 prenosile i koje su se iznosile širom sveta o tome da je počinjeno etničko
3 čišćenje?

4 O: Ja sam izneo da govorim o onome šta su radili organi pravosuđa, ne
5 organi Vlada Srbije i Crne Gore. Vojni tužilac i vojni istražni organi su se
6 obraćali nadležnim organima UNMIK-a sa Kosova i Metohije i nisu dobijali od njih
7 uzvratnu informaciju o mogućnosti istraživanja nekih zločina, jer oni sprovode,
8 oni sprovode te postupke, dole. Oni sprovode, dakle organi UNMIK-a. Oni imaju
9 svoje pravosuđe, svoje organe i oni to sprovode i ne dozvoljavaju da im se
10 miješa sa strane niko. U tome je stvar. Zatražite izveštaj od UNMIK-a pa ćete
11 dobiti -

12 P: Zaustaviću Vas. Ne, ja Vama postavljam pitanje i ponoviću pitanje,
13 budući da je pitanje sadržalo jedan detalj koji ste shvatili. Dakle, da li je
14 bilo zahteva od Vašeg organa ili nekih drugih organa vlasti da odu na Kosovo i
15 izvrše istragu o etničkom čišćenju?

16 O: Bilo je zahteva. Tražili su podatke o nekim događajima, da dođu do
17 svedoka i nisu dobili saglasnost. Takvih zahteva je bilo.

18 P: Pokušaću još jednom. Nisam siguran da ste odgovorili na moje pitanje.
19 Da li je bilo zahteva, da li je postojao barem jedan zahtev da se ispitaju
20 tvrdnje o etničkom čišćenju? Ako je odgovor "da", onda će me zanimati kada, gde,
21 gde se nalazi dokument, i tako dalje. Dakle, ponavljam pitanje: da li je

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 postojao bilo koji zahtev, barem jedan, da se istraže tvrdnje o etničkom
2 čišćenju?

3 O: Sad Vi prebacujete pitanje na etničko čišćenje, a ja sam na to
4 pitanje već odgovorio. Cjelovito sam odgovorio u odnosu na taj deo. Ako
5 hoćete...

6 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Generale i gospodine Nice, general
7 je ranije spomenuo Vojno-tehnički sporazum i da zbog toga niko nije mogao
8 da ode tamo. Mene zanima da čujem od generala o kakvom sporazumu se radi i
9 između kojih entiteta?

10 SVEDOK: Pa Vojno-tehnički sporazum je bio sporazum između predstavnika
11 Vojske Jugoslavije i predstavnika NATO snaga. Potpisan je u Kumanovu i na osnovu
12 tog sporazuma sve oružane snage se povlače sa teritorija Kosova i Metohije i svi
13 organi vlasti i da vlast privremeno preuzimaju Ujedinjene nacije i oni vrše svu
14 vlast na teritoriji Kosova i Metohije, privremeno. I nikakva vlast - a sudska
15 vlast je jedan značajan sistem vlasti u svakoj državi i ne može da se pojavi
16 nijedan organ državni da to radi. Mogu samo humanitarne organizacije. To je
17 centralno pitanje oko toga.

18 A u pogledu etničkog čišćenja, ja sam odgovorio da tog dela nije
19 postojalo...

20 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] U redu. Hvala Vam.

21 G. NICE: [simultani prevod]

22 P: Idem dalje. Sada ću preći, kao što sam na samom početku rekao...

23

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Pa, razočaran sam što idete dalje. Ja
2 sam se nadao da ćemo dobiti odgovor na pitanje.

3 G. NICE: [simultani prevod] U redu, pokušaću.

4 GĐA PREVODILAC: Mikrofon je isključen.

5 G. NICE: [simultani prevod]

6 P: Pokušaću ponovo i to s jednim jednostavnim pitanjem koje sam već
7 postavio. Generale, pre svega, pokušaću da ponovim to pitanje. Da li je postojao
8 neki zahtev, barem jedan, da se istraže tvrdnje o etničkom čišćenju, dakle
9 zahtev upućen UNMIK-u? Odgovorite samo sa "da" ili sa "ne".

10 O: Sad o tome ja ne znam da li je bilo nekih zahteva, u tom pravcu.
11 Nemam saznanja.

12 G. NICE: [simultani prevod] Časni Sude, ne znam da li ste ovo imali na
13 umu, ali svedok je rekao da nema saznanja o takvom nekom zahtevu.

14 P: Generale...

15 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Nice, on Vam je dao pravni
16 odgovor. On je rekao da je postojao sporazum sa UNMIK-om. Mi ne znamo šta stoji
17 u tom sporazumu. UNMIK je nadležan. Ja ne znam da li na osnovu tog sporazuma
18 Srbija nije mogla da sprovodi istrage, ali to je ono što je on rekao.

19 G. NICE: [simultani prevod] Postaviću još jedno pitanje kako bi moj
20 stav bio jasan.

21 P: Generale, čuli ste pitanje gospodina Bonomya o tome kako policijske
22 snage, na osnovu nekog zahteva, deluju na teritoriji druge države, zar ne? Čuli

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ste to pitanje?

2 O: Ja sam čuo, ali ja ne znam da u nekoj zemlji može strana zemlja da
3 vodi istragu... policija strane zemlje da na svojoj teritoriji vodi istragu. To
4 su samo preko... međunarodne saradnje preko INTERPOL-a, međunarodna saradnja,
5 ali domaće snage i organi vode postupke, a ne strane. Ne znam u kojoj to zemlji
6 postoji da neka zemlja pošalje svoje istražitelje na teritoriju druge zemlje.
7 Meni to nije poznato. Ako takvih sistema ima, onda ja se izvinjavam što to ne
8 znam.

9 P: Vi ste veoma dobro upoznati sa zahtevima za pomoć u pravnim
10 postupcima, budući da ste Vi veoma dugo vremena proveli u komitetu koji je
11 predstavljao Vojsku Jugoslavije u vezi sa saradnjom sa Međunarodnim krivičnim
12 sudom. I Vaš komitet je primao mnoge zahteve za pomoć, tako da Vi vrlo dobro
13 znate kako to funkcioniše, zar ne?

14 O: Oko pomoći da, oko pomoći da. Ali da se vodi neposredna istraga od
15 strane predstavnika jedne države na teritoriji druge države, to kod nas do sada
16 nije bio slučaj. Ja za takvu praksu ne znam. Ali pomoć da, to je u redu. To
17 postoji... predviđeno je u zakonu o krivičnom postupku domaćem da se u tom
18 pravcu dalje i pruža - na osnovu prethodno postignutog sporazuma između dve
19 države. Princip reciprociteta.

20 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Generale, da li je u tom Vojno-
21 tehničkom sporazumu koji ste spomenuli, postojalo bilo šta što je značilo da,
22 nakon sukoba, vlasti u Srbiji ne mogu da podnesu zahtev UNMIK-u kako bi se
23 sprovela istraga o etničkom čišćenju?

24 SVEDOK: Takva izričita odredba ne postoji, kol'ko se ja sećam. To je
25
26
27
28
29
30

1 obiman sporazum sa nekoliko aneksa, ali su zahtevi dostavljani za pomoć, pravnu
2 pomoć i na njih nije odgovarano. Nekoliko zahteva je dostavljano za neka
3 krivična dela. Nisu dobili. Ali da vojni organi istražni mogu da vode postupak
4 na Kosovu, to ne mogu, jer u tom sporazumu izričito stoji da se svi efektivni -
5 dakle svi - vojske i policije povlače kompletno. I bilo je predviđeno da se mogu
6 vratiti do 1.000 ljudi i dan-danas to nije dozvoljeno.

7 G. KAY: [simultani prevod] Ovaj Vojno-tehnički sporazum je paragraf 108
8 Optužnice, u onom delu koji se odnosi na Kosovo.

9 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Hvala Vam.

10 Generale, po tom sporazumu ko, u stvari, ima ovlašćenje da sprovodi
11 istrage o zločinima koji su počinjeni?

12 SVEDOK: Na području Kosova, tamo na toj teritoriji, konkretno novi
13 organi UNMIK-a, koji su formirani. Ali organi vlasti u Srbiji i Crnoj Gori, oni
14 mogu na svojoj teritoriji da vode, ali nemaju pristup na Kosovo. Al' da bi, a
15 tamo su svi, svi mo... eventualni dokazi. Tamo. I svjedoci i događaji i sve i,
16 prema tome, da biste mogli nešto istražiti, da li neka radnja predstavlja
17 krivično-pravni događaj, da li je protivpravna, morate poći sa mesta događaja. A
18 inače, sa strane se samo dobija kriva slika i nepotpuna.

19 G. NICE: [simultani prevod]

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Dokumenti koje ste Vi predočili, možda ćemo imati vremena detaljnije
2 malo da se s njima pozabavimo, no svi ti dokumenti, u stvari, predstavljaju
3 rezimiran oblik, odnosno to je rezime kako bi se pokazalo da su sprovedene
4 istrage. Ja konkretno imam na umu tabulatore 17 i 18. Da li sam u pravu?

5 O: Da.

6 G. NICE: [simultani prevod] Vi ste bili imenovani na tu funkciju od
7 strane gospodina Ojdanića, koji je, u stvari, Vaš dobar, bliski prijatelj, zar
8 ne?

9 O: Nisam imenovan od strane Ojdanića, nego Ojdanić je, po zakonu, bio
10 dužan da predloži predsedniku Republike, a Ojdanić je dobio predlog od strane
11 predsednika Vrhovnog vojnog suda i vojnog tužioca. Oni su dali predlog.

12 P: Je li on Vaš prijatelj?

13 O: Ko? Ojdanić?

14 P: Ojdanić.

15 O: Nije prijatelj, ali jeste starešina koga ja cenim i uvažavam.

16 P: Imajući u vidu koliko su dugo iznošene pritužbe i koliko dugo su
17 istraživani događaji na Kosovu, bilo bi nemoguće upravljati tim sukobom bez
18 nekog oblika vojno-pravosudnog sistema, zar ne?

19 O: Oprostite, nisam razumeo pitanje. Kako vojno-pravosudni sistem može
20 da upravlja nečim? To mi nije jasno. Vojni pravosudni sistem...

21 P: Dobro. Preformulirat ću. Oči svijeta bile su uprte na Kosovo i
22 kosovske zločine i na potrebu da se ti zločini istraže. I pod takvim

23

24

25

26

27

28

29

30

1 okolnostima, kada je sukob započeo, bilo je nemoguće da Vojska Jugoslavije
2 sudjeluje u tom sukobu, a da pri tom nema nekakav vojno-pravosudni sistem koji
3 bi, barem naizgled, dao predstavu o tome da ona poštuje međunarodne norme.

4 OPTUŽENI: Gospodine Robinson.

5 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Da, gospodine Miloševiću.

6 OPTUŽENI: Ovakvo pitanje je, zaista, nedopustivo, naročito posle jednog
7 dugog svedočenja i iznetih toliko dokumenata o radu sudova, optuženima,
8 osuđenima za vreme bombardovanja... Ja ne razumem, ne razumem da je moguće
9 postaviti pitanje da neko želi da ima sistem koji treba nekome da fingira
10 postojanje primene prava.

11 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Hvala, gospodine Miloševiću. Neka
12 svjedok odgovori na pitanje.

13 SVEDOK: Ovde očigledno neke stvari se neće, neće tužilac da ra... da
14 shvati. Neće namerno. Ne, ne može. Ja sam govorio, dakle to je zakonska obaveza.
15 Proglašenjem ratnog stanja, dakle po zakonu imperativna norma jeste da se
16 formiraju pravosudni organi za vreme ratnog stanja. Dakle, tu nema dileme oko
17 toga. Čim je Vlada donela odluku o proglašenju ratnog stanja, automatski se na
18 osnovu zakona razvijaju i vojni pravosudni organi, koji postupaju u ratnim
19 uslovima. I danom proglašenja prestanka ratnog stanja, ti pravosudni organi
20 prestaju. Prema tome, nije to neka nečija volja da sada u toj situaciji, jer

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 eto, svetska javnost tako kaže, pa se onda uključe oni. To je zakonska
2 odrednica. Ja mislim da smo mi pravници, da tamo gde su zakoni u jednoj državi,
3 kad treba da stupe na snagu, oni stupe na snagu i to kako je predviđeno tim
4 zakonom. To se ne dovodi u kakav politički kontekst.

5 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Hvala. Izvolite, gospodine Nice.

6 G. NICE: [simultani prevod]

7 P: A ja Vam kažem da je sistem u kojem ste Vi bili na čelu u onoj mjeri
8 u kojem ste mu bili na čelu zbog Vaše funkcije je, kad je riječ o teškim
9 zločinima, bio tek kozmetika. Razumijete li me?

10 O: To nije tačno i Vi sa tim vređate vojno pravosuđe. Izvinite, molim
11 Vas, Vi sa tim vređate vojno pravosuđe da je ono bilo kozmetika. Pogledajte
12 postupke koji su vođeni. Pogledajte težinu krivičnih dela.

13 P: Dobro. Da pogledamo stranu 43 tabulatora 17, verzija na B/H/S-u.

14 O: Ja nemam taj... taj tabulator, niste mi ga vratili. Ja sam ga dao...
15 molim Vas da mi se vrati.

16 SUDIJA KWON: [simultani prevod] A strana na engleskom?

17 SVEDOK: Ovaj se ne vidi dobro. Onaj koji sam dao na kopiranje, ja molim
18 da mi se vrati. Predsedavajući je kazao... Ja sam dao na kopiranje -

19 G. NICE: [simultani prevod] Na engleskom 56.

20 SVEDOK: 17 tabulator, ja imam 18.

21 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Tabulator 17, strana 56 na
22 engleskom, a 43 na B/H/S-u.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. NICE: [simultani prevod]

2 P: Dok tražimo kopiju... Jeste li pronašli to?

3 O: Jes' ovdje, da.

4 P: Ovo je predmet koji je na početku obuhvaćao Slobodana Stošića i
5 šestoricu drugih. Prvo da Vas pitam sljedeće: dobro je da se podsjetimo da se
6 ovaj predmet nalazi u dokumentu koji, inače, osim toga obuhvaća gotovo
7 isključivo relativno minorna krivična djela: krađe, manju pljačku i takve
8 stvari. A onda se u sredini navodi optužba protiv Slobodana Stošića.

9 Vi ste, kad ste odgovarali na pitanja o ovoj temi, rekli sljedeće na
10 strani 67: "To je otkriveno sredinom aprila i poslan je izvještaj tužiocu.
11 Tužilac je pokrenuo postupak."

12 Molim Vas sada da se pokušate prisjetiti, generale Gojoviću, i da nam
13 kažete ko je tražio da se sprovede ta istraga?

14 O: Svakako - tužilac je jedini ovlašćen koji pokreće istragu.

15 P: Možda. Ali pokušajte se sjetiti. Razmislite o tome tko je na bilo
16 koji način u stvarnosti započeo ovu istragu, tako da se krivično gonjenje moralo
17 nastaviti? Da li se sjećate?

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Pa neko je morao, podneo /sic/, obavestiti tužioca. Neko ga je morao
2 obavestiti. Da li neko iz jedinice, komandant jedinice ili neko drugi iz
3 jedinice, to ovde taj podatak ne stoji u pregledu koji ja imam, ali tužilac je
4 podneo zahtev. Dakle, tužilac je došao do obaveštenja u vezi s tim. A od koga je
5 dobio obaveštenje, to nije toliko bitno, ali važno je da je tužilac saznao.

6 P: Vidite, generale Gojoviću, u dokumentima koje mi imamo na
7 raspolaganju, a mi smo od lokalne vlasti pokušali dobiti sve dokumente o tim
8 istragama, ne nalazi se informacija o tome tko je podneo prvobitnu pritužbu.
9 Međutim, mi to znamo iz iskaza svjedoka u ovom predmetu. Znaete, Aleksandar
10 Vasiljević nam je rekao sljedeće: on je rekao da je on dobio konkretnu
11 informaciju da su dobrovoljci po imenu Dugi i Oto, a vidimo da ovde stoji ime
12 Oto Palinkoš, a Dugi je možda ovaj neimenovani pri dnu - no, u svakom slučaju,
13 Vasiljević, general Vasiljević je dalje rekao da je dobio saznanja o tome da su
14 ti dobrovoljci likvidirali šest ili sedam albanskih civila i bacili ih u bunar u
15 selu Gornja Klina. A zatim su zatrpali bunar. General Vasiljević je dalje rekao
16 da je saznao za taj slučaj i da je naredio da se tamo pošalje jedna patrola
17 vojne policije kako bi sprovela istragu na licu mjesta.

18 Dobro. Vi znate tko je Aleksandar Vasiljević, zar ne?

19 O: Da.

20 P: Pokušajte se sada prisjetiti. Da li se sjećate da je ova istraga o
21 veoma teškom zločinu sprovedena zato jer je netko na visokom položaju,
22 Aleksandar Vasiljević, zatražio da se ona sprovede?

23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Molim Vas, ja taj deo iskaza Vasiljevića ne znam, ali sud postupa
2 samo na zahtev tužioca. Vi ste rekli da je on kazao organima vojne policije.
3 Organi vojne policije su organi otkrivanja, a organima otkrivanja, dakle,
4 organima vojne policije i vojne bezbednosti, dakle, rukovodi čelni čovek na čelu
5 Uprave bezbednosti. A Vasiljević je u to vreme bio drugi čovek. Bio je zamenik
6 načelnika Uprave. Prema tome, to je upravo u njegovoj nadležnosti, otkrivanje
7 počinilaca krivičnih dela i krivičnog dela. I on je, kad je saznao o tome... ali
8 on je morao dobiti obaveštenje dole, u bazi, ne u Beogradu. Iz baze je dobio
9 obaveštenje i, normalno, to je u njegovoj nadležnosti. Upravo to.

10 P: Da li Vi to sada govorite po sjećanju ili je Vaš odgovor hipotetski?

11 O: Ne po sećanju, nego kako je zakonom regulisano. Kako je zakonom
12 regulisano. Mimo zakona ne može.

13 P: Vidite, Vasiljević je relativno nedugo nakon toga razriješen
14 dužnosti. Da li se sećate toga?

15 O: Znam. I to posle mene. Ja sam pre razrešen. Ja sam pre otišo u
16 penziju. Ispunio sam zakonske uslove. On je posle otišo.

17 P: Da pokušamo suce podsjetiti detalja ove istrage. Potpukovnik Stošić
18 je optuženi protiv kojega je postupak obustavljen i tek "niži igrači", da se
19 tako izrazimo, obični vojnici i rezervisti su bili predmet daljnjeg krivičnog
20 gonjenja. Stošić i dalje živi kao slobodan čovek, zar ne?

21 O: Pa, pretpostavljam.

22 P: Da pogledamo onda jedinu dodatnu ozbiljnu stvar. Imamo još jednu
23
24
25
26
27
28
29
30

1 stvar u tabulatoru 17, međutim sada nemamo vremena da se time bavimo. Idemo sada
2 na tabulator 18 kako bismo posjetili suce - strana 4 engleske verzije, a to je,
3 ja mislim, isto tako strana 4 na B/H/S-u. Ne, strana 2 na B/H/S-u. Dakle,
4 tabulator 18, strana 2. Ovdje vidimo da sada samo vojnici nižih činova potpadaju
5 pod krivično gonjenje. Ti su vojnici, kako ste nam Vi rekli, djelovali bez
6 ovlasti čovjeka koji ih je odveo na to mjesto, njihovog višeg oficira.

7 Generale Gojoviću, zar nije točno da su se navodi o teškim zločinima
8 istraživali samo onda kad nije bilo drugog izbora nego da se o tome istražuje? A
9 sve ostalo su bile trivijalne stvari: krađa fena za kosu, krađa kasetnog
10 rekordera ili automobila?

11 O: Vi imate pregled ovde protiv kol'ko lica je pokrenut krivični
12 postupak. Ne za ova periferna, kako ih Vi zovete, minorna krivična dela, iako Vi
13 ovim minornim krivičnim delima ste obuhvatili optu... i u Optužnici Vašoj. Isto
14 ste to obuhvatili, u pitanju je prisvajanje i pljačka imovine. Prema tome, u
15 odnosu na ova dela, sva koja su, gde su identifikovani počinioci, protiv njih je
16 pokrenut krivični postupak. Tamo gde nisu identifikovani, ali su identifikovani
17 zločini, a videli smo iz pregleda koliko toga ima, preko 600, 601; za 601 žrtvu,
18 dakle, za kol'ko imate i Vi u Vašoj optužnici, a koju ste, za koju ste
19 istraživali, evo, punih pet, šest godina - to je istraženo za dva meseca.

20 Prema tome, te uporedbe Vaše ne stoje. A ovde, konkretno su u pitanju,
21 dakle, neposredni izvršioci, koji su otkriveni.

22 P: Dobro, nemamo mnogo vremena na raspolaganju i možemo obraditi samo
23
24
25
26
27
28
29
30

1 još nekoliko krivičnih djela ili istraga. I to tek kao primjere, kako bismo
2 Vijeće bolje upoznali sa tabulatorom 18. Idemo sada na stranu 6 na engleskom, a
3 na B/H/S-u je to strana 4.

4 Ovdje vidimo neke veoma teške zločine. Pogledajmo brojeve 1 i 2, selo
5 Sušica, Petrović i Stamenković. Odnosno, Petrović je Stamenkoviću i Joviću
6 naredio da likvidiraju jednog starca i staricu zato jer ovi nisu napustili selo.
7 Da li možete mi pokazati ili ukazati na postojanje bilo kojeg dokumenta koji
8 pokazuje kako je započeta ova istraga?

9 O: Tu nema. Trebao bih pogledati spise predmeta, spise predmeta. Ja
10 spise predmeta nisam imao u ruci, nego je ovo kratak izvještaj iz Vojnog suda u
11 Nišu i ovi su sva trojica osuđeni. Vi ste prošli put, odnosno imali ste neki,
12 neku pribeležku tamo na Vašoj fotokopiji, što je neko naknadno stavio i zaista,
13 ta je pribeležka tačna. Ovaj je prvooptuženi pod brojem 1 osuđen na devet
14 godina, a ova dvojica dole na po sedam godina zatvora. I mislim da je ta presuda
15 pravnosnažna /sic/. Dakle, oni su osuđeni. S tim što je tu tužilac
16 prekvalifikovao i išô je na ratni zločin protiv civilnog stanovništva. Imate još
17 jedan slučaj prethodno, dakle, još četvorica su osuđena. Dvojica starešina, što
18 Vi kažete, a taj, te spise ste Vi dobili od suda, ali vidim sa njima ovde ne, ne
19 komentarišete, o tome ne komentarišete, a dobili ste spise tog krivičnog
20 predmeta. Dvojica starešina osuđeni, jedan na sedam godina, jedan na pet, a
21 izvršiocu, dvojica na četiri i tri godine zatvora. Prema tome, dakle, ima gdje -

22 P: Generale, sve šta bih ja htio je da mi Vi pomognete, ako možete da
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ustanovimo zbog čega je ta istraga, uopće i pokrenuta? Što je bio događaj koji
2 je to pokrenuo? Zatim ću Vam ja reći što ja mislim o tome. Dakle, možete li mi
3 reći što se dogodilo da je ta istraga pokrenuta? Tko je to otkrio? Tko je
4 odlučio da treba sprovesti istragu i tako dalje?

5 O: To treba uzeti spise predmete i videti u spisima predmeta. Tamo treba
6 da stoji sve to što, o čemu...

7 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Generale, slušajte pitanje. Ili
8 možete odgovoriti na pitanje ili ne možete odgovoriti na pitanje. Da li nam Vi
9 možete reći kako je započeta ova istraga? Tko je to započeo? Ili znate ili ne
10 znate. Ne morate držati govor.

11 SVEDOK: Neću Vam ja držati govor, ali Vi očigledno me ne slušate šta ja
12 govorim. Ovde, sve što...što...što ja znam to piše ovde u ovom dokumentu. Dakle,
13 piše. A uvek, ja ponavljam, istragu sprovodi sud na osnovu zahteva tužioca. A
14 ovde se brka ko je otkrio, a ko prijavio. To su dve različite stvari. Dakle ko
15 otkrije, ko prijavi i tek tada tužilac pokreće postupak. Na osnovu zahteva
16 tužioca sud vodi istragu. A ko je otkrio i ko je prijavio ja to u ovom momentu
17 ne znam. Samo znam da je tužilac saznao i ušao u postupak. Dakle, tužilac je taj
18 koji pokreće krivični postupak. A po unutrašnjem zakonodavstvu krivični postupak
19 je pokrenut kad sud donese rešenje o sprovođenju istrage. To je to.

20 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Hvala.

21 G. NICE: [simultani prevod]

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 P: Vidite generale u ovom sažetku ovo izgleda kao jedan klasični primjer
2 ubistva u okviru etničkog čišćenja. Upravo tu tako piše: dvoje ljudi nisu
3 napustili selo, pa su onda ubijeni.

4 Ne znam da li je to Vama poznato, ali ovaj je slučaj sličan velikom
5 broju navoda koji su izneseni u ovom predmetu. I zato bi nama bilo od pomoći kad
6 bismo saznali šta je dovelo do pokretanja ove istrage, kao što smo od Aleksandra
7 Vasiljevića saznali šta je dovelo do pokretanja istrage u onom prethodnom
8 suđenju. Zato Vas ja pitam da li nam Vi možete ukazati na originalne dokumente,
9 na izvor informacija o tome kako je došlo do pokretanja ove konkretne istrage?

10 O: Ovde iz ovoga se vidi, dakle, ako nisu napustili selo, oni su ih
11 ubili i zato je pokrenut krivični postupak. Ne mogu da ih udaljavaju iz sela ako
12 oni neće da idu. To je suština. Upravo to govori suprotan argument. Upravo je to
13 argument na ono na čemu Vi insistirate. A pojedinosti ja, zaista, ne znam.
14 Pojedinosti, morao bih imati spise. Ja pojedinosti ne znam. Ali znam da su
15 osuđeni zbog toga zašto su tako postupili.

16 SUDIJA BONOMOY: [simultani prevod] Mislim, generale, da ste rekli da je u
17 ovom predmetu osuđeno više ljudi nego što se spominje u ovom sažetku. Da li se
18 detalji o tim drugim ljudima mogu pronaći negdje u tabulatoru 18?

19 SVEDOK: Ovde su trojica u pitanju. Trojica su ovde u pitanju, u odnosu
20 na ovaj događaj o kojem govorimo...

21 SUDIJA BONOMOY: [simultani prevod] Znači to su jedini o kojima ste Vi
22 govorili?

23
24
25
26
27
28
29
30

1 SVEDOK: Da i ovi prethodno što smo govorili. A ja sam usput napomenuo da
2 ima još četvorica o kojim zna tužilac, ali ne prezentira Sudu. Još četvorice gde
3 je dobio spise predmeta, ali nema ih ovde u ovom tabulatoru, jer je naknadno,
4 naknadno je osuđeno, tako da u vreme kad je pravljen ovaj tabulator, nisu bili
5 prisutni.

6 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] No Vi ste rekli, između ostaloga, da
7 je u tom djelu istrage taj predmet označen kao ratni zločin. Da li je to tačno?
8 Ili sam Vas pogrešno shvatio?

9 SVEDOK: Ko? Mislite ovo o kojem govorimo? Označeni su kao ratni zločin.
10 S tim, s tim što je ovaj događaj, molim Vas, ovaj događaj o kojem sad - ova
11 trojica. Prvobitno su išla u pravcu ubistva više lica, ali kasnije je tužilac
12 prekvalifikovao na ratni zločin i osuđeni su za krivično delo ratnog zločina,
13 što je lakše nego ova prvobitna pravna kvalifikacija.

14 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Ovdje se to vodi po članu 47, a to je
15 ubistvo više lica. Da li je to tačno?

16 SVEDOK: Jeste. To je tako počeo postupak. Tako je počeo postupak, ali se
17 završio drugačije.

18 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] I to za ova tri optužena, završen je
19 osudom za ratne zločine. Hvala.

20 SVEDOK: Da.

21 G. NICE: [simultani prevod] Vjerojatno gledate stranu 4 na B/H/S-u gdje
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 stoji jedan rukom upisani dodatak.

2 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Gospodine Gojoviću, Vi ste u Vašem
3 prethodnom odgovoru rekli da ne možete dati detalje, osim ako ne pogledate
4 listu predmeta. Možete li mi objasniti kakav je to dokument "Popis predmeta"...
5 "Lista predmeta"?

6 SVEDOK: Nije "Lista predmeta" nego "Spisi predmeta". Dakle krivični spis
7 u kome su sadržani svi dokazi koji su izvedeni i na osnovu čega je doneta
8 presuda. To je sudski spis, kao što Vi imate ove tabulatore i kojim se izvode
9 dokazi. Tu su dokazi u spisima - krivično. Ne lista nego spis krivičnog
10 predmeta.

11 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Hvala.

12 G. NICE: [simultani prevod] Časni Sude, neću imati vremena da prođemo i
13 kroz ostale predmete koji se vode kao višestruko ubistvo, a to se možda poklapa
14 i sa drugim stvarima, ali mi ne znamo kako je došlo do pokretanja istrage u tim
15 predmetima.

16 P: Generale Gojoviću, želio bih da mi potvrdite nešto prije nego što
17 zaboravim. Ja možda neću imati vremena da pronađem sve te dokumente, ali ću
18 pokušati obraditi neke od njih. Vi ste prošlog tjedna rekli da je tabulator 18
19 predan u januaru 2004. Ja sam imao drugačiju informaciju i ja sam to provjerio i
20 zaista, mogu reći da je taj dokument dostavljen negdje krajem ili u jesen 2003.
21 i da je do nas došao 2004. Međutim, mi to nismo povezali sa iskazom ovog
22 svjedoka sve dok on nije počeo svjedočiti prošlog tjedna.

23 A sada nešto drugo. Potpukovnik Đorović, on je bio jedan od Vaših
24 sudija, zar ne?

25

26

27

28

29

30

1 O: Ne, nije bio sudija.

2 P: Tužilac?

3 O: Da. Zamenik tužioca.

4 P: Čovjek sa velikim iskustvom?

5 O: Nije imao iskustva u tužilačkim poslovima.

6 P: Nije? Usput rečeno, mi znamo -

7 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Da, gospodine Miloševiću.

8 OPTUŽENI: U transkriptu je odgovor: "*I didn't have experience in*

9 *prosecutors' affairs*", kao da je, kao da je svedok rekao za sebe: "Ja nisam imao

10 iskustva u tužilačkim poslovima", a on je govorio...

11 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Hvala na ispravci, gospodine

12 Miloševiću.

13 G. NICE: [simultani prevod]

14 P: Objasnili ste nam kako je za potrebe sukoba na Kosovu došlo i do

15 pozivanja rezervista. Rekli ste da ih je bilo 125 i da su došli sa raznih

16 strana, između ostaloga i sa burze rada. Međutim, potpukovnik Đorović nije bio

17 takav rezervist, zar ne?

18 O: Ovde Vas moram ispraviti. Meni je zaista žao. Ja bih zamolio

19 predsedavajućeg da mi to omogući. Nijedan sudija nije došao sa burze rada. To su

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 sve tužioci i sudije iz okružnih i opštinskih sudova sa velikim iskustvom na
2 krivičnim predmetima, a ne sa berze rada. Ja ne znam kakve su ovde ovo
3 manipulacije? To su sudije koje su postavljene sa velikim iskustvom u
4 okružnom sudu i u okružnom tužilaštvu. I molim Vas, nemojte takva pitanja da
5 ovde postavljate.

6 P: Ja samo čitam iz transkripta, generale Gojoviću.

7 O: Takav sam prevod dobio. Ja sam tako odgovorio. Ja ne mogu da čitam,
8 ja ne znam engleski, ali ja sam takav prevod dobio, da su oni dovedeni sa berze
9 rada.

10 P: Da, to sam i rekao, ali idemo dalje.

11 O: Što nije tačno. Što nije tačno.

12 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Dobro, čuli smo Vas.

13 SVEDOK: A ovaj, ova osoba o kojoj govori, on je, on je oficir koji je
14 pravnik, koji je kratko radio u tužilaštvu, vrlo kratko i smenjen je sa dužnosti
15 tužioca zato što nije znao da obavlja posao.

16 G. NICE: /nedostaje simultani prevod/

17 O: I nemojte se na njega pozivati, ja mislim da me ne dovedete u
18 situaciju...

19 P: Žao mi je, generale Gojoviću, ali na njega ćemo se pozivati zato jer
20 je on rekao istinu o tome šta se dogodilo.

21 O: /nerazgovetno/
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: A ono što se dogodilo je sljedeće: on je otišao na Kosovo i pokazao
2 je volju da podiže optužnice protiv onih ljudi za koje su postojali dokazi. I to
3 je dovelo do toga da je na kraju on poslat natrag kako ne bi obavljao svoju
4 funkciju. Nije li to tačno?

5 O: Nije to tačno. On je imao puna ovlašćenja da podiže optužnice, ali je
6 hteo da ubije svog zamenika zato što su se napili i tamo pravili brljotine; i
7 zato je udaljen. I zato sam Vam reko nemojte dovoditi čoveka u neprijatnu
8 situaciju.

9 P: Došlo je do fizičkog sukoba između njega i njegovog zamenika ili
10 njegovog nadređenog. No prije toga...

11 O: Njegovog zamenika.

12 P: ... no prije toga on je nastojao podizati optužnice i u tome je
13 osujećen. Nije li to tačno?

14 O: Nije to tačno. On je imao puna ovlašćenja da podiže optužnice. Niko
15 ga u tome nije mogao sprečavati, niti ga je sprečio. Niko. Taj ne postoji.

16 P: I on je uputio pritužbu protiv Vas, odnosno protiv sudaca i drugih
17 ljudi u vojnom sudu i komandi Vojnog okruga. On je 13. juna 2001. uputio
18 pritužbu i u toj pritužbi iznio da je osujećen u svom radu, zar ne?

19 O: Molim Vas, on nije osujećen u svom radu i u to vreme, kad podnosi tu
20 pritužbu... To je sasvim drugo pitanje...

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Ne, generale. Pitanje koje Vam je
2 postavljeno je: da li je on uputio pritužbu protiv Vas?

3 SVEDOK: Pritužbu protiv mene, ja ne znam da je uputio ikome. I nije imo
4 razloga protiv mene da upućuje pritužbu.

5 G. NICE: [simultani prevod]

6 P: Da li je on uputio pritužbu protiv neidentificiranih sudaca vojnog
7 suda i komande Vojnog okruga u Prištini i pripadnika vojske, organa bezbjednosti
8 i vojne policije pri toj komandi? Da li je on uputio takvu pritužbu?

9 O: Ne znam. Ja ne znam da li je on uputio jer to... je u ingerenciji
10 tužioca, ako je uputio. On može tužiocu da pošalje, dakle, vrhovnom tužiocu. Da
11 li je uputio takvu, ovaj, primjedbu, ja ne znam. Meni, ja o tome nisam
12 obavešten. Ja sam tad već bio načelnik Pravne uprave u Ministarstvu odbrane.
13 Nisam više bio u Generalštabu.

14 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Nice...

15 SVEDOK: Samo je protiv njega, molim Vas da k... protiv njega je pokrenut
16 krivični postupak, zbog tog konflikta i on je, možda, u tom postupku protiv
17 njega koji je vođen, dakle njegov tužilac pretpostavljeni je pokrenuo krivični
18 postupak zbog tog konflikta sa svojim zamenikom, koji nema veze sa poslom.

19 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Nice, vrijeme je za pauzu.
20 Koliko Vam još vremena treba?

21 G. NICE: [simultani prevod] Nadao sam se da ću završiti u jednoj
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 sjednici. I to bi bilo 50% vremena potrošenog na glavno ispitivanje. Međutim,
2 stvari su išle nešto sporije i to, čini mi se, ne samo zbog mojih grešaka.
3 Mislim da moram izvršiti selekciju stvari koje su preostale, ima još dosta
4 važnih stvari. Nastojaću završiti u pola sata.

5 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Dobro. To će Vas dovesti do 55%.
6 Idemo sada na pauzu od 20 minuta.

7 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite.

8 ... Početak pauze u 10.33h

9 ... Sednica nastavljena u 11.02h

10 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite.

11 Izvolite sjesti.

12 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Nice.

13 G. NICE: [simultani prevod]

14 P: Generale, prije nego što se vratimo na historijat Vaših odnosa sa
15 potpukovnikom Đorovićem, a to ćemo obraditi kronološki, prvo nekoliko detalja,
16 odnosno ispravaka Vaših dosadašnjih odgovora. Prvo, kada je riječ o UNMIK-u,
17 njegove su pravne vlasti obuhvaćale samo teritoriju Kosova. UNMIK nikada nije
18 imao jurisdikciju da istražuje krivična djela etničkog čišćenja koja su počinili
19 srpski vojnici koji borave u Srbiji, zar ne?

20 O: Smatram da ne.

21 P: Prema tome, sugestija da UNMIK ne bi želio surađivati, izaći u susret
22 legitimnom zahtjevu Srbije da joj se pruži pomoć u istraživanju je besmislena
23 sugestija. UNMIK bi sigurno želio surađivati da im je netko takav zahtjev
24 uputio.

25

26

27

28

29

30

1 O: Ja sam, ja sam odgovorio da tužioci u tom pravcu našli su da nema
2 elemenata za pokretanje krivičnog postupka po pitanju etničkog čišćenja, jer
3 njega nije bilo.

4 P: Dobro. Idemo dalje, ako je to Vaš odgovor. Imam ovdje dokumente. Ne
5 želim da ih sada stavljamo na grafoskop jer će nam to oduzeti vremena, osim ako
6 to ne bude apsolutno nužno. Da li prihvaćate da je 2001. godine jedan sud u
7 Nišu, koji je postupao u postupku za silovanje počinjeno na Kosovu tokom sukoba,
8 bio u mogućnosti da pozove svjedoke sa Kosova, to jest žrtve navodnog silovanja?
9 Da li prihvaćate da je takav nivo suradnje bio moguć?

10 O: O kojem sudu govorite? Vojnom ili civilnom?

11 P: To je navod koji je započeo u vojnom sudu. Možda je kasnije prenesen
12 na civilni sud. Ali, bez obzira na to, da li prihvaćate tvrdnju da ne bi bilo
13 nikakvih poteškoća da se obezbijedi dolazak svjedoka sa Kosova u Niš godine
14 2001.?

15 O: Ja imam podatak upravo kad je u pitanju vojni sud. Upućena je
16 zamolnica UNMIK-u, odgovor nije došao. U dva slučaja.

17 P: Dobro, onda ću da Vam dati...

18 O: Baš kad je u pitanju silovanje. Upravo kad je u pitanju silovanje.

19 P: Onda ću Vam sada dati dokument. Molim da se ne stavlja na grafoskop
20 zbog zaštite žrtve silovanja. Pogledajte, molim Vas, ovu izjavu. Recite mi da li
21 Vi tvrdite, možda, da je to jedno od imena u vezi s kojim je UNMIK-u upućena
22 zamolnica koja je odbijena. Kopije mogu dati i sucima, međutim, možda će svjedok
23
24
25
26
27
28
29
30

1 prihvatiti moju tvrdnju.

2 Da li je to onaj predmet za koji Vi kažete da je zahtjev za pomoć
3 odbijen?

4 O: Ja pokušavam da... da identifikujem lica ovde, sa ovim podacima, ako
5 je to ovde, u ova dva slučaja. Onda bi to moglo, al' ne vidim da se poklapaju
6 imena. Mo... moguće, nije... nije isključeno, ali kažem, ovde po... ne vidim da
7 se poklapaju ova imena iz ove izjave.

8 P: Molim sudskog poslužitelja da svjedoku pokaže imena optuženih ovdje.
9 Ne bi trebalo povećavati količinu dokumenata, ukoliko se to može izbjeći. Da li
10 je to isti ili neki drugi slučaj?

11 O: Je, onda je, to je, da. To je ovo. Ako je to po ovoj optužnici, onda
12 je u redu. Onda je u redu.

13 P: Dobro. Ne moramo sada opterećivati Sud sa tim papirima. Vi, znači,
14 prihvaćate da je tom prilikom godine 2001., postojala mogućnost dovođenja
15 svjedoka sa Kosova u Srbiju?

16 O: Pravna jeste, a da li je postojala faktička nije, jer znam da su
17 slate zamolnice i da odgovora u jedno vreme nije bilo, a za kasnije, nisam
18 proveravao.

19 P: Dobro. Molim da mi se onda ti dokumenti vrate. Oni i dalje stoje na
20 raspolaganju Sudu, optuženom i braniocima, ukoliko oni to žele. Ali, kao što sam

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 rekao, ne želim da se spis opterećuje time.

2 P: Sljedeća stvar, da li je tačno da kad je reč o teškim zločinima koji
3 se mogu teretiti kao ratni zločini koji su se odigrali tokom sukoba, da su osude
4 donesene samo za Ivana Nikolića, Dragišu Petrovića i Mančića? Tri predmeta.

5 O: Tako bi proizlazilo sa ovim podacima koje ja imam.

6 P: Dobro, a najviši čovjek koji je osuđen bio je po činu kapetan?

7 O: Kapetan I klase i major. Mančić je major.

8 P: Nema pukovnika, nema generala. Nitko od njih nije ni istraživan, a
9 kamoli optužen?

10 O: Pa nisu... nije bilo dokaza da su oni počinili neko delo, ti činovi.

11 P: A ovi koje smo pogledali, za njih ne možemo reći šta je dovelo do
12 pokretanja istraga u tim konkretnim slučajevima, zato jer nemamo odgovarajuće
13 dokumente ovdje.

14 O: Pa dovelo je njihovo protivpravno postupanje. Dakle, to je suština
15 ako hoćemo. A Vi hoćete koje je konkretno lice prijavilo. To se mora videti u
16 predmetu, da se pogleda predmet.

17 P: Vi ste ovde donijeli mnogo materijala, tabulatori 1 do 16. Sav taj
18 materijal pokazuje da je postojao sistem uputstva, smjernice, čiji je cilj bio
19 da se osigura poštovanje ratnog prava i pravilno funkcioniranje vojno-
20 pravosudnog sistema. Da li Vam je poznat iskaz svjedoka u ovom predmetu ovdje,

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 generala Petera de la Billierea koji je izrazio svoje čuđenje nad činjenicom da
2 postoji toliko mnogo takvog materijala? Da li Vam je poznat njegov iskaz?

3 O: Nije.

4 P: On je rekao da ga čudi da su se naređenja o tome tako često morala
5 ponavljati i da ih je bilo tako mnogo.

6 O: O kojim naređenjima on govori? Ja sam ovde govorio samo o dva
7 naređenja i jedan podsetnik. To nije naređenje. Samo dva naređenja sa nivoa
8 štaba Vrhovne komande, sasvim dovoljno.

9 P: Dobro, on je to rekao u svom svjedočenju. Vi, isto tako, sigurno
10 znate da je godine 2001. objavljena knjiga pod naslovom "Primjena pravila
11 međunarodnog prava u oružanom sukobu." U ovom predmetu je to uvršteno u spis. No
12 poznato Vam je da je ta knjiga objavljena?

13 O: Da.

14 P: Da li je ta knjiga objavljena zato da bi je pročitao Međunarodni sud
15 u Hagu, zato jer u njoj piše kako se Vojska Jugoslavije dobro ponašala?

16 O: Ja ne znam šta je autor te knjige i izdavač imao u vidu, osim da
17 prezentira ono što je rađeno dole od strane nižih komandi.

18 P: A onda kada je Tužilaštvo razgovaralo sa generalom Pavkovićem, opet
19 smo dobili veliku količinu materijala koji je pokazivao da se Vojska Jugoslavije
20 dolično ponašala. Da li ste Vi sudjelovali u pripremi materijala koji je predan
21 za Pavkovića?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 O: Nisam.

2 P: Generale Gojoviću, ja Vam kažem da je od samog početka sukoba bilo
3 dobro poznato da je potrebno stvoriti dojam da se je rat vodio u skladu sa
4 pravnim propisima i da su oni koji su kršili pravne propise bili kažnjavani. To
5 je tvrdnja koju Vam ja iznosim.

6 O: Tako je postupano. Postupano je da se pridržava pravila međunarodnog
7 ratnog prava, a da se prekršiocu krivično gone. I to je rađeno. Tamo gde su
8 tužiocu imali prijavu i saznali za kršenje međunarodnog ratnog prava, oni su
9 preduzimali krivično gonjenje protiv izvršilaca.

10 P: Dobro. Ja ću zaokružiti tu moju tvrdnju prije nego što pogledamo još
11 nekoliko dokumenta, na sljedeći način. Nevjerojatno mali broj osuda, činjenica
12 da nitko od viših činova nije osuđen, osim ovog majora i kapetana; činjenica da
13 nije pokrenuta nijedna istraga protiv nijednog generala; činjenica da nije
14 pokrenuta istraga o etničkom čišćenju, bez obzira na ogroman broj navoda koji su
15 o tome izneseni je grozan propust vojske i Vi to dobro znate.

16 O: Prvo, to nije propust vojske i Vi hoćete uporno da, da u... da me
17 ubedite da ja nešto znam što ne postoji. Ne možete znati o nečemu nešto što ne
18 postoji. Da je neki general naredio da se čine ratni zločini, on bi sigurno
19 krivično odgovarao. Takvog nema. Pa ne mislite valjda da generali i komandanti
20 brigada će to da naredi. Otkud Vam ta uopšte mogućnost da tako nešto pomislite,
21 a ne da tvrdite?

22 P: Prošlog tjedna smo vidjeli pri kraju tabulatora 18 da je započeta
23 istraga protiv nepoznatih počinitelja za leševe pronađene u Izbici. Možete li
24 objasniti kako je došlo do toga da je jedna jedinica u prolazu vidjela nešto i

25

26

27

28

29

30

1 to počela istraživati? Recite nam, koliko je Vama poznato, da li su jedinice
2 Vojske Jugoslavije prve stigle na lice mjesta.

3 O: Ja, iz ovog podatka o kojem govori ovaj komandant jedinice, gde je to
4 navedeno, proizlazi da je tada ta jedinica, kad je došla, zatekla sveže grobove,
5 dakle, puno njih i normalno da mu je to bilo sumnjivo i obavestio je tužioca
6 koji je zatražio da se u tom pogledu preduzmu mere ekshumacije. I to je urađeno.
7 Da li je pre toga neka jedinica tu boravila ili nije, ja taj podatak nemam.

8 P: Pogledajte, molim Vas, dokument koji sada imamo na raspolaganju.
9 Nismo ga imali na raspolaganju kada smo izvodili dokaze u vezi sa kosovskim
10 segmentom ove optužnice. Mislim da postoji samo na engleskom. Želim Vam
11 pročitati jedan pasus. Taj dokument ne postoji na srpskom. Postoji samo na
12 engleskom jeziku.

13 G. NICE: [simultani prevod] Časni Sude, naravno nismo ovde donijeli
14 cijeli izvještaj. On stoji na raspolaganju, ako ga netko želi pogledati. Međutim
15 nas ovdje on zanima samo iz jedne svrhe. Molim da se prva strana stavi na
16 grafoskop.

17 P: Ovo je izvještaj o aktivnostima od 2002. do 2004. Kancelarije za
18 nestala lica i forenziku UNMIK-a. Na drugoj strani vidimo sadržaj, a na trećoj
19 strani stoji nešto što ću Vam pročitati. U izvještaju UNMIK-a stoji sljedeće,
20 paragraf u sredini strane: "Do sada su posmrtni ostatci pronađeni u masovnim
21 grobnicama u Srbiji povezani sa poznatim događajima. Svaka grobnica povezana je
22 sa jednim konkretnim događajem. Na primjer, leševi ekshumirani sa lokaliteta
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Batajnica II su leševi onih ljudi koji su nestali u /?Meji/. Leševi ekshumirani
2 u Petrovom Selu su leševi ljudi iz masakra u Izbici."

3 Dakle, u ovom trenutku, to je jedini materijal na koji se možemo
4 osloniti. Objasnite nam, molim Vas, ako je Vojska Jugoslavije bila tamo i ako je
5 Vaš pravosudni sistem sprovodio pravilne istrage o više grobova pronađenih kod
6 Izbice, kako je došlo do toga da su leševi od tamo prebačeni u Petrovo Selo u
7 Srbiji kako bi bili sakriveni.

8 O: Pa to morate pitati onoga ko je to radio, ko je sakrivao. Ja Vam na
9 to ne mogu dati odgovor. Kako je moglo doći, ako je ovaj podatak tačan? Ako je
10 ovaj podatak tačan. Sumnjam u to.

11 P: Generale, nemoguće je da pravilno vođena krivična istraga o masovnom
12 zločinu u slučaju kad je na pravilan način sačuvano mjesto događaja, može
13 dozvoliti da se neki od tih leševa prebace na neki drugi teritorij.

14 O: Ekshumacija je izvršena, prema podacima kojima ja raspolazem,
15 početkom... dakle kraj maja, početak juna. Otkriveno je 29. maja, dakle
16 prijavljeno. Od 29. maja, dok se to organizovalo, dakle to je početak juna, još
17 je trajala agresija. Preduzete su one radnje koje su se tada mogle preduzeti.
18 Dalji tok postupka, dalji tok postupka ostao je, dakle, u nadležnosti tužioca
19 protiv -

20 P: To je bilo dok ste se Vi nalazili na vrhu sistema. I ja bih želeo da
21 nam Vi sada kažete kako se, zaboga, moglo dogoditi da se leševi u jednoj
22 pravilno vođenoj krivičnoj istrazi i istražnom postupku u kojem sudjeluju
23 tužioci i istražni suci, mogu nekamo odvesti i sakriti? Recite nam.

24 O: Pa, molim Vas, nakon sahranjivanja i nakon preduzete radnje koja je
25
26
27
28
29
30

1 preduzeta i šta je pronađeno to je konstatovano. To je konstatovano. Dakle 144
2 grobna mesta i izvršena je 101 ekshumacija. I sa tim se taj deo posla, ti organi
3 u to vreme završili. Šta se kasnije dešavalo i da li se uopšte dešavalo i na
4 koji način, ja Vam to ne mogu odgovoriti, jer nemam saznanja, nemam podatak.

5 P: Vi ste bili član komisije kojom je predsedavao Terzić koja je
6 obrađivala zahtjeve za dokumente koje je Tužilaštvo ovoga Suda uputilo Vojsci
7 Jugoslavije putem Nacionalnog savjeta za suradnju. Recite nam koji dokumenti
8 postoje koji govore o transportu leševa sa Kosova do Batajnice i do Petrovog
9 Sela, zato jer nitko ne osporava činjenice da su ti leševi prebačeni na te
10 lokacije. Koji dokumenti postoje o tome?

11 O: Dokumenti o tome da li su prebacivani, mi uopšte nismo imali. Dakle,
12 ta komisija i u Generalštabu i u njihovoj arhivi takvih podataka nema. A onaj ko
13 ih je tamo sakrio, njega pitajte. Verovatno on i zna. Onaj ko ih je pronašao,
14 taj i zna kako su došli tu.

15 G. NICE: [simultani prevod] Dobro, pa recite nam tko je to onda sakrio.
16 Recite nam Vi. Vi to morate znati. Vi ste bili u samom centru pravosudnog života
17 Vojske Jugoslavije. Tko je premjestio te leševe?

18 O: Molim Vas, Vi imputirate, dakle, kroz moje svedočenje da bi to
19 trebalo neko da bude iz Vojske Jugoslavije. Iz Vojske Jugoslavije nije niko.
20 Takvih podataka nema, jer da igde postoji takav podatak, do njega bi se došlo.
21 Bar ova Komisija ili tužioci, vojni tužioci. Prema tome, ako je bilo
22 prebacivanja, to je mimo sistema Vojske Jugoslavije. I to je prebacivanje bez
23 ikakvog...

24 P: Dobro, idemo onda dalje jer nemamo više vremena. Vi ste podigli
25
26
27
28
29
30

1 optužbe koje su dovele do neke tri ili četiri osuđujuće presude. Možda pet,
2 šest, ali ne više od toga. Da vidimo sada čemu ste Vi posvetili Vaše vrijeme.
3 Evo, imamo dokument koji je objavila Nataša Kandić, osoba koja vodi jednu
4 nevladinu organizaciju u Beogradu. Dokument je objavljen 12. i 13. avgusta 2000.
5 godine. Sada ga nakratko pogledajte, a kasnije, ako želite, možete detaljno
6 pročitati. Ona ovdje iznosi ozbiljne navode o ponašanju Vojske Jugoslavije tokom
7 sukoba, zar ne?

8 O: Navodi ona ovde svega i svačega.

9 P: Recite nam onda šta je to godine 2000. bilo tako ozbiljno da ste Vi
10 se osjetili dužnim da nju optužite za krivično djelo zato što je kritizirala
11 vojsku, a Vi i Vaši ljudi u isto vrijeme niste mogli istraživati etničko
12 čišćenje. Šta je to ona uradila tako teško i ozbiljno da ste Vi morali nju
13 krivično goniti?

14 O: Ja je nisam krivično gonio.

15 P: Niste?

16 O: Zašto bih je ja gonio? Krivično može da je goni tužilac, a ne ja.

17 P: Pa pogledajmo, onda sada kratko kako je išla kronologija događaja.
18 Sljedeći dokument je odgovor vojske. Jer točno je, zar ne, da je vojska
19 odgovorila?

20 O: Nisam upoznat sa tim. U to vreme ja sam bio na godišnjem odmoru kad
21 je ovo, o čemu Nataša priča...

22 P: Aha. Dobro. Pa pogledajte, onda, šta ovdje piše: "Gospoda Kandić
23
24
25
26
27
28
29
30

1 iznosi preuranjene teške optužbe." Ona je na to odgovorila 21. avgusta. Dakle
2 naslov odgovora Vojske Jugoslavije je bio: "Gospoda Kandić optužuje teško,
3 unapred i bez dokaza." Pogledajmo sada kako je ona na to odgovorila 21. avgusta.
4 Usredotočiti ćemo se sada na ovo.

5 Dakle imamo Natašu Kandić, izvršnog direktora Centra za humanitarno
6 pravo. Molim da se ovo stavi na grafoskop, 21. avgust. Između ostalog, ona
7 negdje pri dnu strane govori o tome kako Vojska Jugoslavije odgovara tajnim
8 suđenjima. Ona tvrdi da ona neće šutjeti o strahotama generala koji su poslali
9 mlade regrute da vide ono šta su vidjeli na Kosovu. Pri dnu strane kaže kako je
10 vidjela albanska sela koja su opkolili tenkovi, kako je vidjela granatiranje,
11 kako je vidjela hiljade ljudi u kolonama na cestama kako napuštaju svoje domove.

12 Dakle, ovo je jedna Srpkinja u Beogradu koja se usudila prkositi vojsci,
13 zar ne, generale Gojoviću?

14 O: Ja o Nataši Kandić i njenim argumentima imam jedno sasvim drugo
15 mišljenje. Pre svega, Nataša Kandić iza sebe nema nikakve institucije naučnog
16 karaktera koje bi utvrđivale pravno valjane argumente. Njena opservacija i
17 zapažanja, preko sredstava javnog informisanja ili, ne znam, odlaska na lice
18 mesta - i ona sve vidi i sve čuje. To je njen, njen smisao zapažanja. Da li to
19 ima ikakav...

20 P: Zaustavimo se ovdje na trenutak.

21 O: /nečujno/
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Pogledajmo prvo šta je ona javno rekla, kad je shvatila da se
2 suprotstavlja cijeloj Vojsci Jugoslavije: "Razgovarala sam sa ljudima koji su
3 bili u Izbici 26. marta", i onda dalje nešto govori.

4 I zatim okrenite stranicu kad govori o nekome čiji je sin ubijen i kaže:
5 "10.000 civila granatama su natjerali da napuste polje u Izbici i krenu za
6 Albaniju." I onda u sljedećem paragrafu, generale Gojoviću, kaže: "Gospodo u
7 Generalštabu ovo su činjenice o zbivanjima na Kosovu: Izbica, Bela Crkva, Čuška,
8 Vučitrn i u mnogim drugim mjestima." I zatim ona kaže: "Ja sam kriva zato jer
9 nisam ničime te zločine mogla spriječiti, a Vi mi predbacujete to što ne hvalim
10 Vojsku Jugoslavije."

11 Da vidimo sada što je onda vojska odgovorila Nataši Kandić na to.
12 Generale Gojoviću, čak i ako ste bili na godišnjem odmoru, sada ćemo pogledati
13 dokument koji Vi sigurno znate, zato jer ste ga potpisali.

14 Dok čekamo da dobijemo dokument, recite da li Vi kažete da je Srbija i
15 Crna Gora mjesto gde je postojala sloboda govora.

16 O: Da.

17 P: Dobro. Ovo je rješenje koje ste Vi potpisali 26. septembra 2000.
18 godine. Molim da se engleska verzija stavi na grafoskop.

19 O: Jesam.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: "Pokreće se disciplinski izviđaj protiv Đorović Goluba Lakića,
2 potpukovnika na službi u Pravnoj upravi saveznog Ministarstva odbrane."

3 Zatim sljedeći paragraf: "Zbog postojanja osnovane sumnje da kao
4 potpukovnik na službi u Pravnoj upravi saveznog Ministarstva odbrane dana 1.
5 septembra 2000. godine, kada mu je pukovnik Milovan Mihajlović koji je
6 zamjenjivao načelnika Pravne uprave saveznog Ministarstva odbrane u njegovoj
7 odsutnosti, kao pretpostavljeni u službi naredio da na osnovu dostavljenog
8 materijala iz Generalštaba Vojske Jugoslavije sačini nacрте krivične i
9 prekršajne prijave protiv Nataše Kandić, direktora Fonda za humanitarno pravo iz
10 Beograda, za odgovarajuća krivična dela i prekršaj koji bi proizlazili iz njenog
11 intervjuja objavljenog u listu *Danas* za dane 12.-13. avgusta 2000. godine. Nije
12 izvršio dobijeno naređenje kako je to bio dužan učiniti, već je umjesto toga
13 sačinio službenu zabeležku u kojoj je, između ostalog, naveo: 'Većinu njenih
14 (Natašinih) stavova smatram sasvim opravdanim i sasvim ih dijelim sa njom, to
15 jest o tim stavovima mislim kao i ona.'

16 Zaustavimo se sada ovdje. To je, znači, onaj čovjek koji se nalazio na
17 Kosovu kao dio Vaše grupe. I on se poistovjećuje sa pogledima Nataše Kandić.
18 Podsjetite me, molim Vas, ponovo, postoji li sloboda govora u Srbiji i Crnoj
19 Gori?

20 O: Molim Vas, ovo nije sloboda govora. Ovo su iznošenje netačne vesti.
21 Nataša Kandić je iznela netačne vesti, bez argumenata. I njoj iz Generalštaba
22 odgovaraju da ponudi argumente, a ne priče. To je jedno. Drugo, ovde kad
23 pominjete ovoga ovde potpukovnika, on je dobio naređenje, dakle dao mu je
24 zad... da nacrti... da sačini nacrt, samo tehničku obradu, samo tehničku obradu,

25

26

27

28

29

30

1 ništa više. Nacrt prijave nadležnom tužiocu i prekršajni postupak. Samo nacrt, a
2 onda će nadležni starešina da to dalje procesuiru. Hoće li je podneti ili neće,
3 to je drugo pitanje. Prema tome, nije bilo Ćoroviću dat... Đoroviću dato da on
4 ocenjuje ima li ili nema. To je službenik koji treba da izvrši naređenje. Svako
5 naređenje koje se ne izvrši u službi, podleže odgovornosti. Na tome je zasnovana
6 svaka vojska u svakoj državi. I ovo dovoditi u taj kontekst je neumesno, pred
7 ovaj Sud, neumesno.

8 P: Shvatite me, generale Gojoviću, zbog čega Vam postavljam ovo pitanje.
9 Molim Vas da prvo potvrdite da se tu nalazi Vaš potpis. Dakle, to jeste Vaš
10 potpis?

11 O: To je tačno. Jeste. I to ne, to ja ne osporavam.

12 P: Kontekst je sledeći: Vi i oni koji su s Vama radili ste radili sve
13 kako biste učitali Natašu Kandić i potpukovnika Đorovića, koji su bili spremni
14 da kažu istinu i da se pokrene istraga o ljudima kako bi se saznalo šta se radi,
15 i to kako biste odbranili vojsku i to upravo radite i danas ovde.

16 O: Đorović je imao mogućnost kad je bio tužilac da pokrene postupke, a
17 ne kada je protiv njega pokrenut krivični postupak zbog ponašanja i postupaka
18 koji su nedolični i nespojivi sa oficirom, a ne još kao tužiocem. Onda pokušava
19 na taj način da sebe brani, pa traži kod Nataše Kandić pomoć. Kao kad bi neko
20 zbog teške bolesti otišao kod vračare da mu pomogne nešto u lečenju.

21 P: Aha. On je takođe imao hrabrosti da osporava nešto u vezi s Vama.
22 Pogledajmo sledeći dokument.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 7. novembra 2000. godine - dakle, to je ovaj naredni dokument - on je
2 podneo krivičnu prijavu protiv Vas, protiv general-majora Radomira Gojovića.
3 Nemam vremena da detaljno pogledamo ovaj dokument. I ova krivična prijava se
4 ticala toga da ste Vi svima u Vašem odelenju naložili da glasaju za ovog
5 optuženog. On je imao hrabrosti da podnese tu prijavu protiv Vas, po tim
6 osnovama, zar ne?

7 O: On je podnosio protiv mnogih ljudi krivične prijave, ali sve su
8 odbačene. Zašto nije preuzeo on, kao oštećeni, gonjenje? Nije preuzeo on
9 gonjenje, a imao je mogućnost.

10 P: I na kraju, pogledajmo i ovaj dokument, molim Vas. I na kraju, 13.
11 juna 2001. godine - radi se o veoma obimnom dokumentu, nemamo vremena da ga
12 detaljno pogledamo, no Vi ste sigurno upoznati s ovim dokumentom. Već sam
13 spominjao ovaj dokument danas pre podne, a sada ga smeštam u hronološki
14 redosled. On je podneo krivičnu prijavu protiv neidentifikovanih sudija Vojnog
15 suda i to zbog toga što se na adekvatan način nije postupalo sa spisima. Da li
16 se sećate ove krivične prijave?

17 O: Ne znam ja za to. Ali, inače, to je njegovo, njegovo ponašanje koje
18 ga svrstava u red ocene sposobnosti za vojsku i on treba da se... on ima taj
19 manir ponašanja da protiv svih podnosi prijave. A kad je on u poziciji da ima
20 ovlašćenja, on to ne čini, svoja lična, nego protiv drugoga podnosi, nepoznatih.
21 Protiv kojih sudija? Što nije imenovo sudije? Sve ih zna. Nego zamajava

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 javnost samo i Natašu Kandić, što njoj treba...

2 P: Generale Gojoviću, on se nije ustezao da Vas imenuje. On je imao
3 dovoljno hrabrosti da Vas imenuje, zar ne? I da se suprotstavi vojsci.

4 O: A što nije onda preuzeo krivično gonjenje kad je tužilac odbacio
5 krivičnu prijavu? On ima pravo po zakonu da kao... ako je oštećen, da preuzme i
6 da se neposredno ponaša kao tužilac protiv mene. U to... to se nije usudio, a
7 imao je pravo i mogućnost. Ali pred sudom treba izneti dokaze. Radi toga on ne
8 sme da izađe, a pisanija... A upravo ta njegova pisanija govori o pravu - onomu
9 koji Vi kažete da... da nije bilo - i da podnosi prijave i da iznosi u javnost i
10 sve. I niko ga za to nije gonio. Al' tamo kada nije izvršio naređenje, onda,
11 normalno, treba da se pokrene postupak.

12 G. NICE: [simultani prevod] Generale Gojoviću, hteo bih da Vam skrenem
13 pažnju na relevantne delove ponašanja Đorovića. Veliki broj ljudi koji je
14 upravljao vojnim pravosudnim sistemom na Kosovu tokom sukoba su bili, u stvari,
15 rezervisti. I mnogi od njih nisu imali njegovo iskustvo. I ono šta Vam ja tvrdim
16 jeste da je za njih bilo veoma teško i da je bila potrebna velika hrabrost kako
17 bi sproveli krivične prijave i optužili pojedince, ukoliko su organi vlasti bili
18 protiv toga. I zbog toga su oni razlozi koji su navedeni u tabulatorima 17 i 18
19 na tako klimavim nogama. Da li se slažete s tim?

20 O: Ne slažem se. To nije tačno i ta Vaša ocena je potpuno pogrešna.

21 P: Konačno u vezi sa pitanjem, dakle, koga ste Vi bili spremni da
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 krivično gonite, da li se sećate novinara Miroslava Filipovića?

2 O: Ne znam ko je taj. Nešto je bilo preko štampe. Nisam to pratio. Kad
3 su novinari u pitanju, uopšte me to ne interesuje.

4 P: Radi se o novinaru koji je krivično gonjen zbog stvari koje je rekao,
5 a koje se nisu dopadale vojsci.

6 O: Ne znam da li su se dopadale ili se nisu dopadale. To je stvar
7 tužioca, nije stvar vojske. Tužilaštvo nije u sastavu vojske, ono je u sastavu
8 ministarstva.

9 P: Jedna mala tehnička vežba pa ću završiti.

10 G. NICE: [simultani prevod] Časni Sude, ja ne predlažem da ovo nužno
11 postane dokazni predmet, no hteo bih sa ovim svedokom ukratko da prođem čitavu
12 proceduru, sve one napore koje smo mi uložili kako bi došli do određenih
13 dokumenata, tako da ću mu postaviti nekoliko pitanja o dostavi tih dokumenata.

14 Na žalost, ovaj dokument još uvek nije preveden na B/H/S, odnosno na
15 srpski jezik. Radi se jednostavno o *aid-memoire*.

16 P: Generale Gojoviću, Vi ste se bavili zahtevima za pomoć i za
17 dostavljanje dokumenata i potvrdićete da je u maju mesecu 2001. godine poslat
18 zahtev kako bi se dostavili dokumenti u vezi sa svim istragama i krivičnim
19 gonjenjima pred vojnim sudovima, bilo protiv vojnih lica ili civila. Da li se
20 sećate tog zahteva?

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 O: Sećam se tog zahteva.

2 P: Novembra 2001. godine poslat je takođe jedan zahtev u vezi sa
3 dostavom dokumenata u vezi sa Račkom. Da li se sećate tog zahteva?

4 O: Taj zahtev nije prema nama bio usmeren. Vraćen je prema nadležnom
5 organu, jer tih podataka kod vojske nije bilo.

6 P: Da li se sećate da u julu mesecu 2002. godine da je predočeno samo
7 osam spisa? Dakle jula 2002. godine da je predočeno samo osam spisa. Kad kažem
8 osam spisa, neki su se spisi sastojali samo od jedne strane, a neki su se
9 odnosili i na Račak. Da li se sećate dostavljanja tih dokumenata?

10 O: Dužan sam da Vam odgovorim. Kad ste tražili spise svih krivičnih
11 postupaka, ne znam da li ste Vi bili ili gospođa Carla del Ponte, zatražena je
12 tehnička pomoć, jer sudovi nisu tehnički mogli, nisu imali tehničkih sredstava
13 da izvrše kopiranje svih tih predmeta, da bi Vam se mogla dostaviti kopija tih
14 predmeta. Zatraženo je da se da tehnička pomoć da se to obradi. Ta tehnička
15 pomoć nije stigla i zbog tih razloga ti Vam spisi predmeta nisu mogli biti
16 dostavljeni. Dakle to je jedini razlog.

17 P: Napori su se nastavili. Poslat je zahtev avgusta 2002. godine.
18 Tražila se dokumentacija u vezi istrage u vezi seksualnog zlostavljanja i to
19 protiv pripadnika Vojske Jugoslavije, da su oni, navodno, to počinili. Da li se
20 toga sećate?

21 O: Dostavljeni su podaci. O tome su dostavljeni, ovi koji postoje u ovom
22 pregledu.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Zatim, u oktobru mesecu 2002. godine poslat je još jedan zahtev za
2 pomoć i to u vezi sa sudskim dokumentima vezano za presudu koja se ticala
3 Mančića, Radivojevića, Tešića i Seregija. Da li se sećate toga?

4 O: Tada nije bila presuda vezana za Mančića. Za Mančića je doneta
5 kasnije presuda. A vezano je, opet, zbog tehničke nemogućnosti. Tražena je
6 tehnička pomoć koja nam nije dostavljena.

7 P: Tehnički problemi. U redu. Zatim 4. novembra održan je sastanak sa
8 gospođom Tromp i gospodinom Treanorom. Između ostalog, Vi ste objasnili da
9 tabulator 18, koji je drugačije opisan, postoji i da, ukoliko ga želimo, treba
10 da podnesemo zahtev. Da li se sećate toga?

11 O: Sećam se razgovora. Nisam razumeo o kom, o kom govorite tabulatoru.
12 Nisam to razumeo, a sećam se tog sastanka i razgovarali smo. I tada je bilo reč
13 opet o toj tehničkoj pomoći. Bila je obećana tehnička pomoć, ali nije stigla. Iz
14 tehničkih razloga sudovi nisu mogli da izvrše kopiranje i da bi se to moglo
15 kompletirati i dostaviti, a to bi sa zadovoljstvom bilo učinjeno.

16 P: Rekao sam novembar, u stvari, mislio sam na decembar mesec. Prelazimo
17 sad na 2003. godinu. 14. aprila bilo Vam je postavljeno pitanje da li je to u
18 suštini sve što imate vezano za spise sa vojnih sudova, a odgovor smo dobili 11.
19 septembra u vezi sa tim. I to su dokumenti pod tabulatorom 18, dakle dokument 1
20 i ostali dokumenti koji se, takođe, navode ovde. Ali, u svakom slučaju, to nije
21 bilo puno dodatnog materijala u smislu sudskih spisa. Da li se sećate toga?

22 O: Ja više, 11. septembra već nisam bio u toj komisiji. Ta je komisija
23
24
25
26
27
28
29
30

1 rasformirana i tada je nastalo problema u odnosima sa zahtevima iz ovog
2 Tribunala. Više ta komisija nije radila od početka aprila meseca.

3 P: U redu. Ministar Tadić je rasformirao komisiju, zar ne?

4 O: Jeste.

5 P: I to zbog toga što se neprikladno ponašala, što je, u stvari,
6 sprečavala rad Tužilaštva. To su bile osnove.

7 O: Osnovna poenta je bila da spreči da se ne bi neki dokaz dostavio
8 predsedniku Miloševiću za njegovu odbranu, a ne da bi se sprečio rad Tužilaštva.
9 Naprotiv, rad Tužilaštva je unapređen radom te komisije, ali je nastojao da
10 spreči dostavljanje dokaza Odbrani. I zbog toga je rasformirao ministar Tadić,
11 po mom viđenju, jer drugog razloga nije bilo.

12 P: Hteo bih da bude jasno sledeće, a to je da je Tužilaštvo uložilo sve
13 napore kako bi dobilo originalne dokumente i sav materijal, a ono što smo dobili
14 jeste nekoliko ovih dokumenata koji se ovde danas nalaze. Drugi dokumenti nisu
15 bili dostavljeni. Vaš odgovor je bio da drugi dokumenti nisu dostavljeni iz
16 tehničkih razloga, zar ne?

17 O: Kad je reč o originalnim dokumentima, Vi znate da se originalni
18 dokumenti ni iz jedne arhive ne daju. Dakle samo se mogu kopirati. Samo se mogu
19 kopirati, a u tom pogledu one...

20 P: U redu. Kopije originala. Dakle mi smo uložili sve napore kako bismo
21 dobili kopije originalnih dokumenata vezano za krivično gonjenje i jedino što
22 smo dobili su ovi dokumenti pod tabulatorima 17 i 18 i još nekoliko drugih spisa
23 koji se nalaze u ovom dokumentu, koji sam predočio sudijama. Dakle, to je sve
24 što smo uspeali od Vas da dobijemo.

25

26

27

28

29

30

1 O: A zašto niste pružili tehničku pomoć pa da dobijete sve ostalo što
2 ste tražili? Prema tome, niste uložili sve napore koji su Vam stajali na
3 raspolaganju. Tehnički napor niste uložili.

4 P: Recite nam koji je bio zvanični razlog gospodina Tadića. Šta je on
5 naveo kao zvanični razlog raspuštanja Vaše komisije?

6 O: Nije naveo nijedan zvanični razlog, prethodno je samo usledilo, a to
7 je tipično ponašanje, u novinama nekoliko tekstova kako neka misteriozna
8 komisija, a koja je bila verifikovana, priprema odbranu Slobodana Miloševića. Na
9 osnovu tih napisa, Tadić je rasformirao tu komisiju, bez ikakvog obrazloženja.
10 To mu je bio prvi akt koji je potpisao kao ministar odbrane.

11 P: I na kraju, dok je komisija postojala, Vi ste se bavili svim tim
12 zahtevima. Postoji jedan organ, jedno telo koje se zove "udružena komanda",
13 "zajednička komanda", odnosno postojao je takav neki organ.

14 O: Treba da odgovorim?

15 P: Da.

16 O: Ja sam se sa tim pojmom susreo upravo... iz jedan dokumenat koji je u
17 radu te komisije došao je jedan papir, mislim na stranicu i po ili dve stranice,
18 gde je bilo gore zaglavlje "zajednička komanda" zaista, ali broj upisnika...

19 P: Samo trenutak jedan. Mi možemo da pogledamo sve te dokumente, ali nam
20 za to treba puno vremena. Samo potvrdite, dakle tokom trajanja sukoba na Kosovu,
21 između marta i juna 1999. godine, postojalo je jedno telo koje je upravljalo
22 stvarima za Srbiju i Crnu Goru i to je bila zajednička komanda. A zvala se

23

24

25

26

27

28

29

30

1 zajedničkom komandom zato što su tu bili predstavnici civilnih vlasti, na primer
2 Šainović i takođe predstavnici i vojske, zar ne?

3 O: Ja za to nisam znao jer ja nisam u tom sistemu komandovanja, ali sam
4 naišao na taj jedan papir kasnije u radu komisije. Bilo je i mi smo se
5 iščuđavali. To je neki nacrt bio nekog naređenja, bez potpisa, bez pečata.
6 Dakle, to je jedini podatak što sam ja došao i saznao da eventualno ima neko
7 telo sa, sa takvim nazivom, al' ne vidim u čemu je tu... gde je postojalo nekih
8 /nečujno/

9 P: Samo trenutak jedan. Vi ste bili zaduženi za vojni pravosudni sistem.
10 Recite nam, molim Vas, kako je tekao sukob i gde možemo naći dokumentaciju o
11 tome. Jer svi naši napori do sada nisu urodili plodom. Dakle, kako je taj sukob
12 tekao?

13 O: O kom sukobu govorite, imate u vidu? Koji sukob imate u vidu?

14 P: Odgovor na NATO napade. Dakle, ko je odlučivao o svemu tome? Ko je
15 raspoređivao vojsku? Ko je donosio odluke o civilima? To je bila zajednička
16 komanda, zar ne? Pa, generale, to Vam je sigurno poznato.

17 O: Ma ne, ne. Ma Vi tu stvari m... stvari brkate. Prema tome, sva
18 naređenja, sve komande išle su iz štaba Vrhovne komande. I to je sistem
19 komandovanja koji je funkcionisao. Prema tome, zajednička komanda, ako je bilo
20 neko telo, to je samo za neko usaglašavanje odnosa na relaciji, jer je dole bilo
21 i organa unutrašnjih poslova, organa Civilne zaštite. Pa neko mora da usaglašava
22 to dole, da usaglašava taj, te njihove međusobne akcije, saradnja, sadejstva i
23 tako dalje. Dakle, mora neko. A inače, vojska je funkcionisala po principu
24 subordinacije od Vrhovne komande do najniže jedinice dole. A taj pobočni deo ako

25

26

27

28

29

30

1 je bilo verovatno, i to nije, to nije ništa novo. Normalno da civilni organi
2 moraju da neka pitanja usaglašuju. Treba živeti dole, treba snabdevati dole sve
3 te jedinice, sve te ljude koji su bili. Prema tome, normalno neko to mora da, da
4 se sa tim bavi. E sad, da li je taj termin adekvatan pa Vas zbunjuje to
5 "zajednička komanda" to je drugo pitanje.

6 P: Nemam vremena. No pomozite mi u vezi sa sledećim. Videli smo mnogo
7 dokaza o tome da je Vojska Jugoslavije bila raspoređena i da je, u stvari,
8 izvodila kosovske Albance iz njihove zemlje i to ka Makedoniji i ka Albaniji. Vi
9 ste se bavili svim zahtevima koje je Tužilaštvo upućivalo Vama dok ste bili član
10 te komisije. Recite nam gde možemo da nađemo dokumente u kojima ćemo videti
11 objašnjenje za razmeštaj vojske i objašnjenje za ono šta su oni radili, budući
12 da to nas zanima.

13 O: Svaka akcija vojske, svaki pokret vojske za sebe sledi naređenje
14 nadležnog starešine. Tih naređenja ima u naređenjima, prema tome, nećete valjda
15 da kažete da naređenja nisu mogla da raspoređuju vojsku na svojoj teritoriji da
16 se brane od terorističkih napada i napada NATO snaga koje su podržavale i bile
17 artiljerijska i avio podrška terorističkim snagama. To je jedini slučaj u svetu
18 gde to imamo u istoriji ratovanja.

19 P: Niste imali nikakvih poteškoća da dostavite 8.000 dokumenata koji su
20 se ticali krivičnih dela koje je počinila OVK? Tu nije bilo nikakvih tehničkih
21 poteškoća u vezi sa dostavom 8.000 strana, zar ne?

22 O: To je radilo Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo
23
24
25
26
27
28
29
30

1 unutrašnjih poslova je sasvim odvojena institucija i organizacija republičke
2 Vlade.

3 P: Dakle, tako. U redu. Oni su efikasniji od Vas?

4 O: Moguće, moguće.

5 P: Je li tako?

6 O: Moguće da su efikasniji u saradnji sa... u odnosu na Vaše zahteve,
7 nego mi, jer imali su tehničke mogućnosti za to verovatno i drugu podršku. Mi
8 takvu podršku nismo...

9 P: I ako ne prihvatate postojanje nečega što se zvalo "zajednička
10 komanda", Vama jeste poznat Vrhovni savet odbrane koji se sastajao, zar ne?

11 O: To je ustavna institucija.

12 P: Koje su bile funkcije Vrhovnog saveta odbrane nakon 26. marta 1999.
13 godine, budući da nismo dobili nikakve dokumente o tome? Da li možete da nam
14 pomognete?

15 O: Pa mimo tih dokumenata ja nisam imao uvid u rad Vrhovnog saveta
16 odbrane. Kod mene njihovi akti, naređenja i odluke nisu dolazili.

17 P: U redu. Hvala.

18 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Hvala, gospodine Nice.

19 Gospodine Miloševiću, da li će biti dodatnog ispitivanja?

20 OPTUŽENI: Da.

21 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Da li da se pozabavimo dokaznim
22 predmetima?

23 G. NICE: [simultani prevod] Da. Zatražio bih da se oni dokumenti uvrste
24 u dokazni spis, budući da je svedok, sem poslednjeg dokumenta, prihvatio sve
25 dokumente, onakve kakvi jesu. Ovaj poslednji dokument, krivična prijava Đorovića

26

27

28

29

30

1 u vezi rada tokom maja 1999. godine, dakle kad je radio kao tužilac, svedok nije
2 prihvatio taj dokument. Ali nije negirao da je pokrenuta bila, uložena krivična
3 prijava, tako da tražimo da se i taj dokument uvrsti, odnosno da Veće razmotri.

4 [Sudije većaju]

5 SUDIJA BONOMOY: [simultani prevod] Gospodine Nice, Vi ste prikazali kao
6 da mi stvaramo problem oko uvrštavanja dokumenata, ali ja mislim da u ovom
7 kontekstu treba biti veoma oprezan način na koji ćemo pristupiti tim
8 dokumentima. Ja mislim da nije zadovoljavajući Vaš način da jednostavno ponudite
9 sve te dokumente kao nešto što treba da uđe u dokazni spis, bez da nam uopšte
10 kažete koja je dokazna vrednost ovih pojedinačnih dokumenata, budući da su
11 odgovori generala bili različiti u odnosu na dokumente. Naravno, mogli biste da
12 prođete kroz sve dokumente.

13 G. NICE: [simultani prevod] Pa ja sam hteo da na brzinu to uradimo kako
14 bi uštedeli na vremenu. No prvi dokument je dokument iz 12. i 13. avgusta. i
15 naravno Veće je shvatilo...

16 SUDIJA BONOMOY: [simultani prevod] Samo da nađem taj dokument, molim Vas.

17 G. NICE: [simultani prevod] Radi se o dokumentu od 12. i 13. avgusta to
18 je razgovor...

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Aha. Razgovor. A koja je dokazna
2 vrednost ovog dokumenta?

3 G. NICE: [simultani prevod] Dokazna vrednost ovog dokumenta je sledeća:
4 realnost generalovog pristupa i vlasti koju je on predstavljao jeste da bi
5 ovakav jedan članak skrenuo pažnju i pokrenuo krivično gonjenje, a nije bilo
6 nikakvih pokušaja da se krivično gone teška krivična dela o kojima se javno
7 izveštavalo. I onda to pokreće, u stvari, redosled ovih drugih dokumenata.

8 Onda imamo odgovor vojske, to je sledeći dokument. Dakle, to je onaj
9 dokument koji nosi naslov "Gospođa Kandić pokreće optužbe bez osnova". Zatim
10 imamo odgovor gospođe Kandić od 21. avgusta koji je upućen vojsci. A onda
11 završavamo sa dokumentom gde stoji da će vojska tužiti Natašu Kandić. Dakle, to
12 je sve na istu temu. A onda imamo potreban onaj materijal - ako Veće pogleda
13 dokument od 26. septembra - to je dokument koji je potpisao ovaj svedok i u kome
14 on, u stvari, stavlja svoj potpis vezano za pokretanje krivičnog postupka protiv
15 Đorovića.

16 Radi se o logičnom redosledu i tražim da se svi ovi dokumenti uvrste u
17 dokazni spis. Zaustaviću se pre nego što pređem na sledeći dokument.

18 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Sad mi je jasno zbog čega tražite da
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 se uvrste ovi dokumenti u spis: dakle, samo zbog činjenice da je tako nešto
2 pisano, a također i zbog činjenice kako je na to odgovarano. Da li je sledeći
3 dokument "Vojno tužilaštvo u Beogradu"? Da li to sledi isti redosled?

4 G. NICE: [simultani prevod] Ne, sledeći dokument se tiče nečeg drugog.
5 To je vojni tužilac u Beogradu. To je u vezi krivične prijave Đorovića, a u
6 vezi sa ovim svedokom, dakle, da se od njih tražilo da glasaju za optuženog. A
7 ovo se, naravno, tiče kredibiliteta svedoka.

8 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Da, ali problem je u tome što Vi niste
9 pitali svedoka da li je on to zaista uradio. I stoga ovaj dokument nema nikakvu
10 dokaznu vrednost.

11 G. NICE: [simultani prevod] Onda, uz Vaše dopuštenje, da li mogu da
12 postavim sad to pitanje? Dakle, to je vrednost ovog dokumenta i tiče se
13 kredibiliteta.

14 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Pa da, ali zavisi da li ima dokaza
15 koji to mogu da potkrepe, ali možete postaviti pitanje.

16 G. NICE: [simultani prevod]

17 P: Generale Gojoviću, Vama je poznata ova tvrdnja potpukovnika Đorovića

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 da 3. oktobra 2000. godine ujutru, da ste Vi sazvali ljude u svojoj kancelariji
2 i da ste im dali upute o tome kada i kako treba da glasaju. Poznata Vam je ta
3 tvrdnja, zar ne?

4 O: Ta mi je tvrdnja poznata, ali to nije tačno. Sastanak jeste bio, ali
5 po sasvim drugim pitanjima tekućeg posla, tekućeg posla. Tad je bilo aktuelno
6 drugi krug izbora, drugi krug. To su propagande bile da li izaći ili ne izaći.
7 Tko će izaći, to je stvar njegova. Nema nikakve veze, niti ja mogu da naredim,
8 nit' može neko da me sluša za to. Glasanja su tajna. Samo je bila odluka
9 Ustavnog suda ili Vrhovnog suda, ja ne znam koji je sud doneo, da prvi krug nije
10 uspeo. I tačno je, uspel... sud je dokazao da taj prvi krug nije uspeo i trebalo
11 je ići na drugi krug glasanja. A ko je hteo da ide i da ide to je drugo pitanje.
12 Da li će ići ili neće ići, to niko nikome ne može narediti.

13 P: Zaustavimo se ovdje na trenutak. Još samo jedno pitanje: Vi
14 potvrđujete da se na tom sastanku govorilo o izborima?

15 O: Nije se govorilo. To nije bio zvaničan sastanak vezano za izbore.
16 Zvanični sastanak je bio sasvim druge prirode, a nakon toga bilo je polemisanja
17 među kolegama. To su kolege. Da li će se ići ili se neće ići. I to je ostalo
18 kako će ko da ide. Hoće li ili neće. To je njegova stvar. A da je u... bio
19 zvaničan stav suda, da... objavljen, da prvi krug izbora nije, po zakonu uspeo.
20 I to je tačno. A što do drugog kruga nije došlo, to Vi znate. Eto, to je bilo
21 posle prvog kruga izbora.

22 G. NICE: [simultani prevod] Časni Sude, mislim da nam ne treba više od
23 ovog.

24 SUDIJA BONOMOY: [simultani prevod] Generale, da li je Vama poznato da je
25
26
27
28
29
30

1 ova pritužba upućena?

2 SVEDOK: Sa tom pritužbom ja sam se prvi put upoznao kad se ova grupa
3 advokata u svom podnesku sa njom manipulirali. Do tada mi nije bilo poznato. I u
4 tom postupku sam se upoznao sa tom... Prema tome, o tome sam tek tada saznao,
5 nakon duže vremena. Pozivali su se na tu njegovu pritužbu. Otkud ona, kako? Meni
6 nije poznato.

7 G. NICE: [simultani prevod] Ne tražim da postavljam više pitanja.

8 SUDIJA BONOMOY: [simultani prevod] Imamo tu još jedan dokument.

9 G. NICE: [simultani prevod] Posljednji dokument je dokument koji sam ja
10 izdvojio od ostalih dokumenata kad sam zatražio da se svi dokumenti uvrste.
11 Izdvojio sam ga zato jer svjedok nije prihvatio postojanje ove pritužbe u ovom
12 obliku.

13 SUDIJA BONOMOY: [simultani prevod] Da li je to ovaj pod naslovom
14 "Krivična prijava"?

15 G. NICE: [simultani prevod] Da. I to je dugi dokument koji govori o
16 pogledima pukovnika Đorovića o događajima iz maja 1999. godine.

17 SUDIJA BONOMOY: [simultani prevod] Vi ne tražite da se to uvrsti u spis?

18 G. NICE: [simultani prevod] Ja sam Vas pozvao da razmotrite da li bi se
19 to trebalo uvrstiti u spis, zato jer je tokom svog svjedočenja svjedok rekao da
20 je takvih stvari bilo i da je Đorović bio na Kosovu, ali da je trebao raditi
21 neke druge stvari.

22 SUDIJA BONOMOY: [simultani prevod] Da li tražite da se uvrsti i sažetak?
23
24
25
26
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 G. NICE: [simultani prevod] Ne, to je tek podsjetnik. To nisam tražio.
2 To će Vam možda biti od pomoći, ali to nisam tražio.

3 SUDIJA KWON: [simultani prevod] A izveštaj MPF-a?

4 G. NICE: [simultani prevod] Pa osnova za to je malo teža, budući da to
5 ne spada u naše uobičajene kategorije dokumenata. No situacija je sljedeća:
6 Svjedok dođe pred Sud i ustvrdi da je lice mjesta zločina u Izbici na pravilan
7 način istraženo. Dugo vremena nakon završetka izvođenja dokaza u kosovskom
8 segmentu Optužnice, pojave se materijali koji pokazuju da su leševi iz Izbice
9 sakriveni u Srbiji. To je protivno tvrdnji da je Izbica na pravilan način
10 istražena i da je na pravilan način o tome proveden krivični postupak. Zato Vas
11 ja tražim da Vi taj materijal sada uvrstite i u spis. Možda ćemo i kasnije imati
12 prilike da slične materijale uvrstimo u spis, međutim to je materijal koji
13 proturiječi tvrdnji da je u vezi sa Izbicom izvršena pravilna istraga koju je
14 nadgledao ovaj svjedok. Prema tome, moji su argumenti slični argumentima koje
15 sam iznosio proteklih tjedana i mjeseci u našim razgovorima o tome koliko se
16 novog materijala može uvrstiti od strane Optužbe tokom izvođenja dokaza Obrane.
17 Mi, sve dok ovaj svjedok nije došao ovamo i dao svoje tumačenje tabulatora 18

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 nismo znali što će on reći. I mi ovaj materijal navodimo kao odgovor na to što
2 je on rekao. Smatramo da će on zbog toga biti vrijedan.

3 Mislim da je to u skladu sa našim ranijim zahtjevima, iako ima i nekih
4 manjih razlika. Usput rečeno, nisam još pronašao točnu referencu, ali mislim da
5 je situacija takva da je Vijeću u jednom ranijem trenutku rečeno da ćemo mi
6 možda morati zatražiti mogućnost da dodamo dokaze o ekshumacijama općenito. I
7 možda o ekshumacijama u Batajnici i Petrovom Selu, zato jer te informacije
8 postaju raspoložive kako teče naše suđenje.

9 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Ostavimo to za neko drugo vrijeme,
10 gospodine Nice.

11 G. NICE: [simultani prevod] Da.

12 [Sudije većaju]

13 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Kay, izvolite.

14 G. KAY: [simultani prevod] Časni Sude, možda biste nam Vi prvo mogli
15 reći što izuzimate iz spisa jer to će nam olakšati posao.

16 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Da. Dva dokumenta. Izvještaj o
17 aktivnosti i krivična prijava.

18 G. KAY: [simultani prevod] U redu. Onda se ne protivim odluci Suda
19 ukoliko se drugi uvrštavaju u spis.

20 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Međutim želimo da Vi nešto kažete o
21 izvještaju o aktivnosti.

22 G. KAY: [simultani prevod] Pa mi smo tokom izvođenja dokaza Optužbe

23

24

25

26

27

28

29

30

1 imali dokaze o tome da je bilo leševa u Srbiji. Prema tome, to već stoji u spisu
2 i nema nikakvog razloga da se to uvrsti u spis. To nema nikakve veze sa ovim
3 svedokom. To je tek jedan drugi izvještaj od nekuda. To ni na koji način ne
4 pomaže ovom predmetu, ništa ne razjašnjava. To jednostavno sada ostaje da visi u
5 zraku. Nema nikakve relevantnosti za ovog svedoka jer mi smo već o tome čuli
6 iskaze. Mi smatramo da to samo elaborira teze Optužbe i po našem mišljenju to
7 nije od nikakve pomoći. To je nešto što, ako se dobro sjećam, sudac May u jednom
8 trenutku opisao kao "municija za unakrsno ispitivanje". Prema tome, samo to,
9 samo "municija za unakrsno ispitivanje".

10 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Međutim, naličje te medalje je da nema
11 nikakve štete da se to uvrsti, ukoliko su ti materijali već u spisu.

12 G. KAY: [simultani prevod] Ne, ima štete. Prvo, radi se o količini
13 materijala kojim moramo svariti. Ne znamo da li ćemo morati odgovoriti na to u
14 našoj završnoj riječi ili uopće kako ćemo to morati obraditi. Mislimo da to
15 nepotrebno povećava ukupnu količinu materijala.

16 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Meni se čini da tu imamo jedan
17 princip, iako je možda ovaj konkretni dokument bezopasan za Odbranu. Možda.
18 Ne znam. Ipak, ukoliko se držimo principa da Optužba u svom unakrsnom
19 ispitivanju može prezentirati samo postojeće materijale, moglo bi se desiti da u
20 jednom kasnijem trenutku naiđemo na neki veoma važan dokument o kojem bismo
21 trebali na isti način odlučivati. To je ono što mene brine, iako možda ovaj

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 konkretni dokument nema velikog značaja.

2 G. KAY: [simultani prevod] Upravo se ja s time slažem. To je moj stav.
3 Te se stvari, jednostavno, gomilaju. Onda ih treba pronaći, a one zapravo nisu
4 vezane nizašta u samom postupku. One jednostavno leže tamo u zimskom snu, a to
5 su sve stvari koje je trebalo riješiti na vrijeme.

6 Kada je riječ o krivičnoj prijavi, on ne zna ništa o tome i po našem
7 mišljenju to ne doprinosi ničemu. Uostalom, to nema veze sa ovim postupkom. To
8 nije, zaista, relevantno za pitanja kojima se mi ovde bavimo.

9 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Hvala, gospodine Kay.

10 Gospodine Miloševiću, imate li Vi nešto reći samo o ova dva dokumenta:
11 izvještaj o aktivnosti UNMIK-a i krivična prijava?

12 OPTUŽENI: Ja nisam shvatio da govorite o izvještaju o aktivnosti UNMIK-a,
13 nego ste govorili o izvještaju i aktivnosti MPF-a. Ili sam ja pogrešno shvatio?

14 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Da, to je izvještaj o aktivnosti -
15 [Sudije većaju]

16 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, Vi možete
17 komentirati i druge dokumente, ako želite.

18 OPTUŽENI: Da, hvala Vam. Je l' mogu sad da počnem ili da... ili Vi idete
19 na... gledam na sat.

20 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Prvo ćemo Vas saslušati. Mislim da

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Vam ne treba puno vremena.

2 OPTUŽENI: Mislite, na dodatno ispitivanje?

3 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Aha, znači Vi nemate ništa za reći o
4 dokumentima?

5 OPTUŽENI: Ne, u vezi sa ovim, pitao sam Vas jel' Vi govorite o dokumentu
6 MPF-a ili, rekli ste, dokument UNMIK-a? To sam Vas pitao da mi razjasnite.

7 G. NICE: [simultani prevod] Mogu li ja reći dvije rečenice kao odgovor,
8 uz Vaše dopuštenje? Kada je riječ o ovome šta je nazvano dokumentom UNMIK-a,
9 mislim da je to u materijalu. Mislim da je to novi materijal zato jer do sada
10 nismo imali vezu između Izbice i grobnica u Srbiji i između Meje i Batajnice. I,
11 dakle, to jest materijal koji je značajan, jer u slučaju da je neko spriječen da
12 savjesno obavlja svoju dužnost vojnog tužioca, to jest važno za svedočenje ovog
13 svjedoka. Prema tome, to je potencijalno važno. Ja ne kažem ništa o samom
14 pitanju prihvatljivosti, ali ne prihvatam tvrdnju da to nije potencijalno važno.

15 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, izvolite.

16 OPTUŽENI: U vezi sa ovim materijalom koji je, kako je sad rekao gospodin
17 Nice, povezao nekakve grobnice u Srbiji sa žrtvama iz Izbice, sa mrtvima iz
18 Izbice, gospodin Bonomy je komentarisao da to ni... da, da, da, da to nije
19 štetno za Odbranu, odnosno da je bezopasno za Odbranu. Ja bih dodao tome da je

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 to korisno za Odbranu, jer Vam skrećem pažnju da je ovaj svedok i u dokumentima
2 koje ste videli dao dokumenta i posvedočio da su naši organi 29. maja 1999.
3 godine otkrili leševe u Izbici. Čak da je izvršena ekshumacija 101 tela i
4 izvršena forenzička analiza i tako dalje. Pa se sada, zaista, za svakoga ko ovo
5 sluša, gleda, a pogotovo za Vas, gospodo, otvara pitanje, kome je mogao biti
6 interes da leševe iz predmeta koji je 29. maja otkriven, gde su tela
7 ekshumirana, identifikovana i tako dalje i sprovedene niz radnji, posle toga
8 nosi i negde sakriva u Srbiji? Kome je to mogao biti interes, iz predmeta gde je
9 poveden krivični postupak još za vreme trajanja rata? To je nešto što apsolutno
10 ne može da stane u pamet i u glavu bilo kog čoveka koji normalno rasuđuje. A
11 verovatno ćemo onda doći do pozadine tih leševa koji su tamo u Srbiji
12 sahranjeni, kad, kako i tako dalje. Ja se nadam da ćemo onda doći do pozadine
13 toga. Ali je ovde nesumnjivo, ova veza koja je uspostavljena govori o vezi
14 između jednog predmeta koji je bio aktivan u krivično-pravnom smislu i već 29.
15 maja ustanovljen i procesuiran, i čak ekshumirana tela, pa ih je posle neko
16 nosio i zakopao. Zašto? Moralo bi se ustanoviti ko je mogao ima...imati taj
17 interes da bi se stvari objasnile. Prema tome, uopšte se ne protivim da se ovo
18 uvede u spis.

19 Što se tiče krivične prijave, moram isto da Vam kažem da ne znam tačno
20 na šta mislite? Da li na onu koja se tiče, jer je gospodin Nice upotrebljavao
21 iste izraze, koja se tiče postupanja. On je rekao i to na vrlo značajan način
22 kako je mislio potpukovnik Đorović o onome što se radi. Ja mislim da treba da se
23 unese, da bi se videlo da se radi o mistifikaciji od strane gospodina Nicea.

24 Jer ovde potpukovnik Đorović, u ovoj krivičnoj prijavi ni u jednoj reči
25 ne postavlja pitanje skrivanja bilo kakvog dokumenta koji se odnosi na zločine,
26 koji se gone u vezi sa povredama humanitarnog prava, ratne zločine ili bilo šta

27

28

29

30

1 drugo, već se cela ova krivična prijava od nekoliko strana odnosi, isključivo,
2 na krađe. Govori se o 17 predmeta i vidi se da je još krajem maja vraćeno svih
3 tih 17 predmeta, da su to bile međusobne, unutra neke, kako bih rekao,
4 manipulacije, a da se sve odnosi isključivo na krađe.

5 Inače je gospodin Nice zamurio generalu Gojoviću što se u statistikama
6 nalazi mnogo krivičnih dela krađe i otuđenja imovine i tako dalje. Pa nalaze se
7 zato što su krivična dela i naravno da su uvek i najbrojnija.

8 A cela, cela ova priča o krivičnoj prijavi, ako je pročitate, ne verujem
9 da ste je pročitali u međuvremenu, videćete svako slovo koje se tu odnosi, čak
10 se daju marka vozila, broj šasiije, broj motora i tako dalje. Govori se o
11 kasetofonima, televizorima i ostalim stvarima, odnosi se na krađe, a nikako na
12 skrivanje, na, na, na izuzimanje dokumenata koji bi ukazivali na otuđenja vozila
13 i tako dalje. A nikako na skrivanje bilo kakvih dokumenta koji se tiču ozbiljnih
14 povreda humanitarnog prava, ubistva, silovanja, pokušaja ubistva, progona ili
15 bilo čega drugog. Dakle, dakle ta krivična prijava je pitanje koje, Vi možete da
16 vidite da ovde nema nijedne njegove primedbe koja se tiče na, koja se odnosi na
17 bilo kakva dokumenta koja se tiču povreda humanitarnog prava.

18 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Znači, gospodine Miloševiću, Vi
19 smatrate da su Vam ti dokumenti od pomoći?

20 OPTUŽENI: Ovaj mi je, ovaj je potpuno bezvredan. Ja sam naglasio i
21 komentarisao ovo zato što je gospodin Nice u svom objašnjenju mistifikovao kao
22 da je neko nešto prikrivao, pa evo ga neki pošteni potpukovnik ukazuje na
23 prikrivanje progona zločina, što nije tačno. Ovde se odnosi na najobičnije
24
25
26
27
28
29
30

1 krađe, što su, naravno, takođe krivična dela, ali su daleko od teme o kojoj mi
2 ovde razgovaramo. Da li je neko ukrao ili prisvojio neko vozilo ili dva vozila
3 ili šta, zaista to je stvar, to je stvar lokalnih sudova i to nema nikakve veze
4 ni značaja da se ovde pokreće, a pokrenuto kao da je, kao da ima -

5 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Hvala, gospodine Miloševiću.

6 Mi ćemo nakon pauze donijeti našu odluku koja će demistificirati
7 situaciju.

8 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite.

9 ... Početak pauze u 12.23h

10 ... Sednica nastavljena u 12.45h

11 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite.

12 Izvolite sestti.

13 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Prihvat ćemo sve dokumente koje je
14 predočio tužilac, no skrećemo pažnju na to da se optuženi složio s uvrštavanjem
15 ova poslednja dva dokumenta, dakle izveštajem o aktivnosti i krivičnom prijavom.

16 G. NICE: [simultani prevod] Ja Vam se zahvaljujem. Ja sam jednostavno
17 pokušao da što brže sve obavim.

18 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Pa, ako možete to što brže da
19 obavite, tim bolje.

20 SEKRETAR: [simultani prevod] Izveštaj o aktivnosti 2000. do 2004. godina
21 nosiće oznaku 840.

22 Zatim, intervju iz *Danasa* nosiće oznaku 841.

23 Sledeći dokument u vezi sa Natašom Kandić gde podiže neosnovane optužbe
24 nosiće oznaku 842.

25 843 bit će dokument sa datumom 21. avgust 2000. godine.

26 Zatim, 844, Odluka od 26. septembra 2000. godine.

27 845 Kancelarija vojnog tužioca, datum 7. novembar 2000. godina.

28

29

30

1 846 Krivična prijava.

2 847 rezime zahteva Tužilaštva.

3 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Hvala Vam.

4 SEKRETAR: /nedostaje simultani prevod/

5 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, dodatno
6 ispitivanje.

7 OPTUŽENI: /nečujno/

8 Dodatno ispituje g. Milošević:

9 P: Generale Gojoviću, gospodin Nice Vam je jutros na početku postavio
10 neka pitanja u vezi sa kasarnom "Viktor Bubanj" u Sarajevu. Imam u vidu da ste
11 Vi prošle nedelje, govoreći o tome, rekli da je u kasarni "Viktor Bubanj" bio
12 sud, istražni, vojni zatvor, Geodetski zavod i jedna četa vojne policije koja
13 opslužuje zatvor i sud. I, dakle, konstatovano je da je 120 ljudi bila ta četa
14 vojne policije koja je obezbeđivala zatvor i sud. Da li se sa vojnog stanovišta
15 uopšte kasarna "Viktor Bubanj" mogla smatrati nekom lokacijom neke borbene
16 jedinice dakle?

17 O: Ne, to je bila ustanova, ustanova. Ali samo zbog smeštaja te jedinice
18 nazvana je kasarna "Viktor Bubanj", po tom osnovu, inače to su sve vojne
19 ustanove bile - sud, tužilaštvo, zatvor i taj Geodetski zavod koji je bio u
20 međuvremenu iseljen i taj deo kasarne je ostao prazan. To je bio objekat a ne
21 kas... To su objekti.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Dobro, to smo, znači raščistili, to pitanje. Gospodin Nice je rekao
2 da je postojao efikasan vojni-pravosudni sistem. Dakle tvrdi da nije postojao, a
3 zapisao sam da je rekao i to da nije bilo pokušaja da se gone teška krivična
4 dela.

5 U vezi s tim ja ću morati prvo da Vas vratim na tabulator 14 gde je dat
6 na prvom listu pregled osuđenih, a na drugom listu pregled optuženih.

7 Dakle, generale Gojoviću, neću gledati ostale rubrike, već samo krivična
8 dela protiv života i tela. U ovom prilogu dva, a vratićemo se i na prilog jedan,
9 optuženo je 55 lica za krivična dela protiv života i tela. Je li to ono što
10 stoji u ovom dokumentu?

11 O: Jeste i to je sa presekom 15.05.1999. godine.

12 P: Dobro. 55 lica je optuženo sa stanjem na dan 15.05.1999. godine za
13 krivična dela, samo za krivična dela protiv života i tela. Dakle, u prvih 50
14 dana NATO agresije.

15 O: Da.

16 P: Je li Vama poznato da je na Kosovu bombardovanje bilo neprekidno 24
17 sata svakog dana?

18 O: Poznato mi je. Nije samo na Kosovu nego na gotovo čitavoj teritoriji
19 Savezne Republike Jugoslavije.

20 P: Ali posebno na Kosovu.

21 O: Posebno na Kos... To je bio centar.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li Vam je poznato da je na Kosovo izručeno 16.000 tona bombi?

2 O: Bilo je tih podataka. Ja posebno se s tim nisam bavio, ali znam da su
3 ogromne količine bile izručene.

4 P: Vi ste prošle nedelje rekli da su i jedinice i ustanove i sudovi i
5 tužilaštva često menjali lokacije zbog toga što su izbegavale bombardovanje.

6 O: Jeste.

7 P: Pa ipak, znači, u tim uslovima neprekidnog bombardovanja u toku rata
8 samo do 15. maja, 55 optuženih i kao što vidimo u ovoj prvoj tabeli: šest i dva;
9 osam osuđenih po kategorijama lica, pregled, ovaj... osuđenih po kategorijama
10 lica za krivična dela života i tela: šest i dva - osam osuđenih.

11 O: Da.

12 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Generale, da li Vi imate bilo kakve
13 informacije o okolnostima pod kojima su počinjena ova krivična dela, budući da
14 ovde stoji veoma uopšteno "krivična dela protiv života i tela". Ali recite nam o
15 kojim krivičnim delima se radilo. O kojoj vrsti?

16 SVEDOK: Pa to su uglavnom... to su protiv života i tela, gde je god ugrožen
17 život. To su ubistva ili teške telesne povrede. Ali ovde se uglavnom radi o
18 ubojstvima. A to imate u ovom pregledu, u tabulatoru 14... o, naime 18. Tu je
19 dat pregled. Tu je osuđeno na kraju do dvajs... do 20. juna 1999. godine, 188 u
20 prvostepenom postupku. A pokrenuto je 382 krivična postupka protiv, za ova
21 krivična dela protiv teškog kršenja humanitarnog prava. Dakle, od ratnih zločina
22 protiv civilnog stanovništva, višestruka ubistva, ubistva, pokušaji ubistva i
23 tako dalje.

24 G. MILOŠEVIĆ:

25

26

27

28

29

30

1 P: Dobro. Generale, s obzirom na okolnosti u kojima je funkcionisalo
2 vojno pravosuđe, organi gonjenja, vojna policija, komande i ustanove za vreme
3 bombardovanja, da li Vi kao profesionalni sudija, tužilac i šef pravnog odeljenja
4 Generalštaba cenite da je ovo visok stepen efikasnosti ili, ili...

5 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Ne, ne, gospodine Miloševiću. Radi
6 se o veoma tendencioznom i sugestivnom pitanju. Ako Vi pitate: "Da li se radilo
7 o visokom stepenu efikasnosti?" On će naravno odgovoriti "da".

8 OPTUŽENI: Nisam završio pitanje. Hteo sam da pitam:

9 G. MILOŠEVIĆ:

10 P: Je li to visok stepen efikasnosti, prosečan stepen efikasnosti ili
11 slab stepen efikasnosti? Kako biste s obzirom na svoje profesionalno iskustvo to
12 mogli da ocenite?

13 SVEDOK: Mogu li da odgovorim?

14 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Izvolite.

15 SVEDOK: Kad se ima u vidu da je 2.811 presuđenih za dva meseca. Prva
16 presuda je negde bila oko 9. aprila 1999. godine. A optuženo š... preko 6.000
17 lica. A presuđeno u prvom stepenu 2.811 presuda ima. Dakle to je visok stepen
18 bez sumnje, visok stepen bez sumnje.

19 Doduše, u taj korpus, u tu brojku nisu mogla biti presuđena sva ova
20 teška krivična dela gde ih je bilo vrlo teško i složeno dokazivati. Ali kad se
21 uzme taj, ta brojka, dakle brojka sama za sebe govori. To nijedan sud u... ni u
22 mirnodopskim uslovima ne može da postigne takvu efikasnost, bar nema u praksi. A

23

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 pratim praksu efikasnosti sudova od 1971. godine.

2 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Generale, samo trenutak.

3 [Sudije većaju]

4 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Generale, pojasnite nam sledeće: da
5 li su sva ova krivična dela počinili vojnici?

6 SVEDOK: O kojim ja govorim, samo o pripadnicima Vojske Jugoslavije.

7 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] U redu. Hvala Vam. Izvolite,
8 gospodine Miloševiću.

9 OPTUŽENI: Hvala, gospodine Robinson.

10 G. MILOŠEVIĆ:

11 P: Dakle, ni u kom pogledu ova krivična dela, o kojima ste Vi, na kojima
12 je radilo vojno pravosuđe, nisu obuhvatila krivična dela na kojoj... na kojima je
13 radilo civilno pravosuđe?

14 O: Ne.

15 P: Dobro. Pogledajte sad tabulator broj 18 od strane 2, a u engleskom od
16 strane 4. Dva je, u stvari, u engleskom četiri. I onda imate redom: ratni
17 zločini protiv civilnog stanovništva. Ja ću se na ovome samo kratko zadržati,
18 jer je gospodin Nice prošle nedelje postavio pitanje iz koga je proizlazilo da
19 su vojnici izvedeni iz zatvora, pa onda izvršili streljanje. I obećao da će na
20 to naknadno da se vrati, pa se nije vratio, pa moram ja da se vratim.

21 Dakle, ovde piše - sad nemam prevod na engleskom, ali pretpostavljam da
22 isto piše i na engleskom - nabrojani su ovi okrivljeni i onda kaže: "Sa

23

24

25

26

27

28

29

30

1 umišljajem lišili života pet lica albanske narodnosti neutvrđenog
2 identiteta, prethodno zarobljeni u akciji njihove jedinice i pritvoreni.
3 Pošto su ih izveli iz pritvora, doveli uza zid jedne kuće gde su na njih
4 otvorili vatru iz automatskih pušaka i sve ih pobili. Bacili su ih u bunar u
5 koji su sipali benzin, a zatim zapalili". Dakle, da li je ovde jasno da su
6 ova lica koja su ubijena izvedena iz pritvora, odnosno nisu vojnici izvedeni
7 iz pritvora pa izvršili neko delo?

8 O: Da, upravo tako.

9 P: Dobro. E sada od strane 2 pa do strane 19, gde su, znači,
10 uključeni i teški slučajevi razbojničke krađe, s tim što teški slučaj
11 razbojničke krađe, na primer, na strani 17, ima u vidu i ubistvo. Znači,
12 zato su teški jer su izvršeni uz ubistva. Dakle, ovde je na ovih 17 strana
13 pobrojano imenom i prezimenom poznatih izvršilaca, znači za ta dela koja
14 obuhvataju ubistvo 25 osoba.

15 O: Da. I to je prikazano ovde na početku u ovom sumarnom pregledu
16 upravo. Ukupan broj, dakle. Gde god...

17 P: Kad ih prebrojite, sva imena i prezimena, doći ćete, znači, do
18 broja 25. Da li se u ovoj rubrici "Rešenje o pokretanju postupka", a to je,
19 znači, kad su već pribavljeni, pribavljeni podaci, prikupljene informacije i
20 donosi se rešenje o pokretanju postupka - da li se vidi kada su ti postupci
21 sve pokretani? Evo od ove druge strane, a četvrta na engleskom, 4. avgust, a
22 onda 10.06., sve 1999. godina. 22. maj na sledećoj strani, pa 4. juni, pa

23
24
25
26
27
28
29
30

1 21. maj, 17. maj, 15. juni, 25. april, maj 1999. godine. Pa opet dalje 26.
2 maj, 11. maj, 4. maj, 9. maj, i tako dalje. Dakle, sva ova najteža krivična
3 dela su pokretana u vreme ratnog stanja?

4 O: Upravo tako. Ja sam već i objasnio. Ova rubrika gde govori
5 "Rešenje o pokretanju postupka", to je rešenje koje donosi istražni sudija.
6 A tužilac, vojni tužilac je još pre toga imao podataka i prikupljao,
7 proverio i onda dostavio zahtev za sprovođenje istrage sudu. Kad sud donese
8 rešenje o pokretanju istrage, tada se po našem zakonu smatra pokrenut
9 krivični postupak. Sve prethodno je predkrivični postupak i na tom poslu
10 radi tužilac i organi otkrivanja. Prema tome, tužilac je znatno ranije
11 saznao nego kad je ovde evidentirano rešenje. To je prvi podatak koji se
12 evidentira u upisniku i to se tačno zna kad je pokrenut krivični postupak. I
13 svi su ovi postupci pokrenuti, za ova lica, u toku NATO agresije.

14 P: Dobro, generale. Samo još da razjasnimo jednu stvar. Vi ste
15 maločas u objašnjenjima na pitanja gospodina Nicea odgovorili za neka ovde
16 krivična dela da su ona procesuirana, odnosno da su kvalifikovana na početku
17 kao "ubistvo više lica", a presuđena kao "ratni zločin". Molim Vas da
18 razjasnite da li su tužiocu prilikom kvalifikovanja i podnošenja optužbe se
19 opredeljivali za težu kvalifikaciju ili za lakšu kvalifikaciju?

20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Ja sam to već objasnio. Tužilac...tužioci su tamo gde god nije
2 bilo podataka i dokaza da ima naređenje nadređenog da se vrše ubistva, uvek
3 išao na ovu težu kvalifikaciju, "dva i više ubistava". Dakle, dva lica i
4 više, tu je po republičkom zakonu, koji je tada još uvek bio na snazi,
5 predviđena smrtna kazna, a najniža 10 godina zatvora. Samo -

6 P: Dobro. Samo...samo...samo da to razjasnimo. Dakle, ako krene sa
7 težom kvalifikacijom, tužilac u toku postupka može da promeni na lakšu
8 kvalifikaciju, je li to tako ili ne?

9 O: Jest. To je tako po našem zakonodavstvu.

10 P: Dobro. A ako krene sa lakšom kvalifikacijom, da li može u toku
11 postupka da poveća na težu kvalifikaciju?

12 O: Ako krene sa lakšom, a ima podataka da se radi o težoj, onda ne
13 može u toku postupka da prekvalifikuje na težu. I zbog toga tužioci uvek
14 uzimaju taj stepen sigurnosti da bi imao prostora, manevarskog prostora da,
15 zaista, na kraju suđenja, na kraju izvođenja dokaza zauzme konačan stav.

16 P: Dobro, da li je po našim zakonima ubistvo više lica teža
17 kvalifikacija, s obzirom da je zaprečena smrtna kazna, od ratnog zločina?

18 O: Znatno teža. Ne samo što je već... viša zaprečena ova poslednja
19 kazna, nego je i minimalni zakonski iznos 10 godina.

20 P: Za ubistvo više lica?

21 O: Da.

22 P: Dakle, nešto krene sa težom kvalifikacijom kao "ubistvo više
23 lica", a završi se sa lakšom kvalifikacijom "ratni zločin"?

24 O: Da.

25 P: To je ono što ste pokušali da objasnite u odgovoru kod gospodina
26
27
28
29
30

1 Nicea?

2 O: Dabome.

3 P: Hvala. Generale, s obzirom da se ovde postavlja pitanje da li su
4 procesuirana sva ta dela, da li, koja su otkrivana, Vi ste to već objasnili,
5 ali molim Vas da precizno odgovorite na moje pitanje. Da li je postojao i
6 jedan jedini slučaj krivičnog dela za koji su organi Jugoslavije, kad kažem
7 organi Jugoslavije, mislim od najviših do najnižih organa, pravosudnih
8 organa gonjenja ili bilo kojih drugih organa, dakle da li je postojao ijedan
9 jedini slučaj krivičnog dela za koji su vlasti znale, a da nije pokrenut
10 krivični postupak?

11 O: Ja za takav slučaj ne znam. Sve što je bilo poznato, to je
12 pokrenuto od strane tužioca.

13 P: Dobro. Gospodin Nice se zadržao posebno - zato ću Vas zamoliti da,
14 da tu date objašnjenje - zadržao posebno na tabulatoru 17, strana 43 na
15 srpskom, a čini mi se da je rekao 56 na engleskom, gde imate pod rednim
16 brojem 7...

17 O: Hoćete li ponoviti ovu stranu samo da je nađem molim Vas?

18 P: 43 strana na srpskom, tabulatora, tabulatora 17...

19 O: 17.

20 P: Tabulatora 17, jeste. On Vam je upravo ukazao na tu stranu i upozorio
21 da je to na engleskom na strani 56.

22 Pod rednim brojem 7, ovde su... ovde je postupak pokrenut protiv jednog
23 potpukovnika i četiri vojnika. I onda tražio da razjasnite, odnosno, on je
24 sugerirao da su proganjani niži činovi, a da viši nisu proganjani, uzimajući i

25

26

27

28

29

30

1 ovaj primer da je obustavljen postupak u odnosu na potpukovnika. Da li je taj
2 postupak u odnosu na potpukovnika obustavljen zato što se radi o potpukovniku
3 ili su postojali pravni razlozi da se postupak obustavi u odnosu na to lice?

4 O: Nije u pitanju zato što je potpukovnik, nego, naprotiv. Potpukovnik,
5 koliko ja iz ovoga vidim, on je bio oficir bezbednosti, obzirom da se radi o
6 ovim licima koja su bila pritvorena. On je istraživao razloge zbog toga, a ovi
7 su vojnici koji se ovde navode, njih izveli iz pritvora, dakle bez njegovog
8 znanja i odobrenja i ubili tamo negde uza zid. I otuda je bio pokrenut postupak
9 i protiv ovog potpukovnika i njih i u tom postupku utvrđeno je da, da su oni bez
10 odobrenja potpukovnika to počinili. I zato je u postupku kasnije po...

11 o...obustavljen postupak protiv potpukovnika, jer tužilac nije imao elemenata da
12 ga krivično goni, a ostali su ovi ostali kao neposredni izvršiooci. Oni su i
13 kasnije počinili još dva slučaja. Imamo pod "b", isto tako ova ista grupa koja
14 su odgovarala i za taj drugi deo. Dakle, ukupno je u pitanju sedam lica.

15 P: Dakle... dakle, protiv potpukovnika je pokrenut postupak što je u
16 njegovoj nadležnosti bio zatvor iz koga su oni izvedeni?

17 O: Jeste. Da.

18 P: A obustavljen je što je ustanovljeno da on nije ni znao da su oni
19 izvedeni i da je to učinjeno?

20 O: Upravo zato.

21 P: Dobro. Vi ste videli jedan snimak koji je ovde pustio gospodin Nice,
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 u kome se vide, vide mnogi civili. Ne znam da li Vam je palo u oči da snimak
2 počinje komentarom i slikom. Vidi se na graničnom prelazu, na onoj... na onoj
3 zgradi, vidi se jugoslovenska zastava i zastava, pretpostavljam, Republike
4 Srbije. Vrlo su brzo prošli preko toga i onda komentator kaže: "Pod simbolima
5 srpskog nacionalizma vlasti izbacuju Albance." Da li se državna zastava, koja
6 stoji na graničnom prelazu, može smatrati simbolom srpskog nacionalizma pod
7 kojim se izbacuju Albanci?

8 O: Normalno, to je svakom poznato da nije, ali ovaj reporter koji to...
9 on k'o da je na fudbalskoj utakmici, tako prenosi emotivno jedan najobičniji
10 pokret stanovništva koje beži.

11 P: Dobro. Da li je, dakle, potpuno jasno da se tu radi o propagandnom,
12 o... propagandnoj informaciji koja se daje tendenciozno -

13 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Ne, neću to dozvoliti, gospodine
14 Miloševiću. Postavite neko drugo pitanje.

15 OPTUŽENI: Dobro.

16 G. MILOŠEVIĆ:

17 P: On dalje kaže na tom snimku: "Srpske snage kreću se sa rubova Kosova
18 u pravcu Prištine", kao da Vojska Jugoslavije osvaja Kosovo. Da li Vam je
19 poznato da su se jedinice Vojske Jugoslavije i tada i pre toga i godinama pre
20 toga nalazile i u samoj Prištini? Što će reći, nije reč o nekoj, o nekom pokretu
21 sa rubova prema Prištini, već se radi o jednoj integralnoj teritoriji, gde se
22 vojska nalazi na celoj teritoriji? Da li Vam je to poznato ili nije?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Pa poznato je. Na Kosovu i Metohiji postoji više garnizona u kojima
2 se nalaze vojne jedinice. Dakle i u mirnodopskom, a pogotovo u ratnom stanju.
3 Prema tome, očigledno sama ta konstatacija, sama konstatacija tog reportera
4 diskvalifikuje njegovo takvo postupanje. Kao da je Kosovo zasebna državna
5 teritorija neke druge države, pa sad jedinice vrše invaziju. Dakle, očigledno
6 sugeriše nešto što je suprotno istini.

7 P: Gospodin Nice sugerira da je bilo planirano nekakvo etničko čišćenje.
8 Da li Vam je, generale, poznato - i poziva se na, na izveštaje u svetskoj
9 javnosti o tome kako se isteruju Albanci - da li Vam je poznato da je ta priča o
10 etničkom čišćenju bila izmišljena kao obrazloženje nelegalne agresije?

11 O: Pa, upravo... agresija je i po... molim Vas...

12 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Ne. Gospodine Miloševiću, ako
13 nastavite na ovakav način, okončaću Vaše dodatno ispitivanje.

14 OPTUŽENI: Dobro, gospodine Robinson.

15 G. MILOŠEVIĆ:

16 P: Vi ste objašnjavali formiranje ratnih sudova po sili zakona. Dakle,
17 generale, vojni sudovi postoje sve vreme trajanja države unazad mnogo godina?

18 O: 160 godina je istorijat vojnog pravosuđa, neprekidnog, do kraja
19 prošle godine. Dakle, ravno 160 godina.

20 OPTUŽENI: Dobro...

21 O: Mirnodopski sastav.

22 OPTUŽENI: ... da li je potpuno jasno regulisano u zakonu da u slučaju
23 proglašenja ratnog stanja, samim činom proglašenja ratnog stanja, vojni sudovi
24 se prekvalifikuju u ratne sudove?

25 O: To je zakonska odredba, imperativna, da se formiraju sudovi za vreme
26
27
28
29
30

1 ratnog stanja. Samim činom proglašenja ratnog stanja, oni se razvijaju po ratnoj
2 formaciji.

3 P: Koliko je ta ratna formacija bila veća od mirnodopske formacije, u
4 konkretnim, znači uslovima i okolnostima, koliko je ratna formacija bila veća,
5 brojnija od mirnodopske formacije?

6 O: Po ratnoj formaciji postojalo je i formirali su se ukupno 20
7 prvostepenih sudova i četiri drugostepena, sa odelenjima. A u mirnodopskom
8 postoje samo tri suda prvostepena i jedan Vrhovni sud. Adekvatno tome i
9 tužilaštva. Tri tužilaštva i jedno Vrhovno vojno tužilaštvo, sa ukupnim brojem
10 negde oko 60 i nešto ljudi, a ovako je bilo 155 sudija i sud...

11 P: Ne ulazeći u sva ova lica koja su ovde pobrojana u tabulatoru 17 i
12 18, gospodin Nice Vas je pitao za jedan ili dva slučaja, ne mogu da budem
13 siguran, pre će biti za dva, ko je pokrenuo inicijativu, otkrio, i tako dalje.

14 Vi ste na moje pitanje da li su ova dokumenta dostupna javnosti,
15 odgovorili pozitivno prošle nedelje, je li tako?

16 O: Tačno.

17 P: Da li se iz spisa svakog pojedinačnog predmeta koji obuhvata,
18 pretpostavljam, sve relevantne činjenice vezane za takav pojedinačni predmet,
19 može ustanoviti ko je pokrenuo i kako se došlo do saznanja i tako dalje?

20 O: U svakom krivičnom predmetu taj inicijalni akt postoji i taj podatak
21 postoji.

22 P: Da li za sva ova lica koja su ovde pobrojana, postoje spisi njihovog
23 predmeta kod nadležnog suda, kod nadležne sudske institucije u Srbiji?

24 O: Postoji. Svi su ovi spisi bili u vojnim sudovima. Prevažodno ovaj
25
26
27
28
29
30

1 deo koji se odnosi, u Vojnom sudu u Nišu. A sad su predati Okružnom sudu u Nišu,
2 pošto su vojni sudovi krajem prošle godine prestali sa radom i ukinuti su.

3 P: Postavio Vam je gospodin Nice pitanja koja se tiču saradnje sa UNMIK-
4 om. Pre nego što Vas pitam podrobnije o toj saradnji, imam nekoliko prethodnih
5 pitanja.

6 Generale, da li Vam je poznato koliko je Srba, Crnogoraca i nealbanskog
7 stanovništva proterano sa Kosova i Metohije od trenutka kada je, kad su
8 Ujedinjene nacije preuzele vlast na Kosovu, dakle i UNMIK?

9 O: Pa, maltene celokupno stanovništvo. Jedan mali broj je ostao, broj
10 koji ne bih mogao da kažem, ali najveći deo je proteran i to pred očima
11 predstavnika Ujedinjenih nacija.

12 P: A da li Vam je poznato koliko je Srba i drugih nealbanaca, pa
13 uključujući i neke Albance ubijeno pod vlašću UNMIK-a?

14 O: Veliki broj njih. I kidnapovanih i ubijenih. Preko 1.000.

15 P: Da li Vam je poznato koliko je manastira i crkava srušeno pod vlašću
16 UNMIK-a?

17 O: Jedan veliki broj. Tu se kreće brojka preko 150, 180. Tačan broj ne
18 znam, ali uglavnom velika brojka i to velikih istorijskih spomenika.

19 P: Da li Vam je poznato koliko je desetina hiljada kuća i imanja srpskih
20 porodica spaljeno i uništeno pod vlašću UNMIK-a?

21 O: Najveći procenat. Preko 80%, sigurno.

22 P: Dakle, to je taj...

23 G. NICE: [simultani prevod] Njegov odgovor, kad on kaže "pod njihovim
24 ovlastima", o tome šta zapravo znači to pitanje - kaže "UNMIK" i "pod njihovom
25
26
27
28
29
30

1 ovlasti" - nisam siguran da to proizlazi iz mog ispitivanja, ali mislim da bismo
2 trebali znati što se tu točno kaže i što svjedok misli na koje to pitanje on
3 odgovara.

4 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, nije baš
5 sasvim jasno da ovo Vaše pitanje proizlazi iz unakrsnog ispitivanja Optužbe. No,
6 u svakom slučaju, to treba razjasniti. Vaše pitanje, kako stoji u zapisniku: "Da
7 li znate koliko je desetaka hiljada kuća, manastira i crkava uništeno tokom
8 vlasti UNMIK-a ili po ovlasti UNMIK-a?" To nije jasno. To bi moglo se
9 protumačiti i kao da je UNMIK, na neki način konspirirao da se to dogodi. Da li
10 Vi to kažete?

11 OPTUŽENI: Pa, gospodine Robinson, nesumnjivo je da smo mi držali red na
12 Kosovu sa 10.000 policajaca, a da Ujedinjene nacije ne mogu sa 40.000 vojnika da
13 spreče ovolike zločine. Tu se ne može govoriti o nekoj njihovoj aktivnoj ulozi u
14 zaštiti tog stanovništva. Nego, naprotiv pod njihovim okriljem su se desili
15 najteži zločini. 300.000 ljudi proterano, 70.000 kuća spaljeno, 150 crkava
16 uništeno, nekoliko hiljada ljudi...

17 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Moram Vas zaustaviti, gospodine
18 Miloševiću. Međutim, Vi nemate dokaze na temelju kojih možete reći da je
19 UNMIK promovirao ili podržavao razaranje manastira.

20 OPTUŽENI: Gospodine Robinson, postoje čak i video trake gde se vidi da
21 stoje vojnici ovih snaga sad na Kosovu, dok gore crkve i manastiri.

22 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Ja neću dopustiti više pitanja o tim
23 temama. Pređite na glavne stvari.

24 OPTUŽENI: Dobro.

25 G. MILOŠEVIĆ:

26

27

28

29

30

1 P: Je li to taj isti UNMIK, UNMIK kome ste se Vi obraćali i za koji ste
2 rekli da nije odgovarao na zahteve za pružanje pravne pomoći u istragama koje su
3 vojni pravosudni organi vodili u okviru svoje nadležnosti?

4 O: Vojni pravosudni organi konkretno. Znam da je tužila... da se tužilac
5 obraćao, i sud, da su se obraćali organima pravosuđa na Kosovu pod okriljem
6 UNMIK-a za pravnu pomoć i da se u tom pravcu nije izašlo, nije, nije se izašlo u
7 susret.

8 P: A dobro, pošto je poznato koliko je ovih dela, maločas sam ih
9 nabrojao, izvršeno, da li Vam je poznato koliko je počinitelja na Kosovu osuđeno
10 za ova dela koja sam Vam nabrojao? Ili bar uhapšeno za ova dela koja sam Vam
11 nabrojao?

12 O: Ja ne znam za te podatke na Kosovu koliko je uhapšeno i koliko je
13 suđeno. Ja sa tim podacima nisam upoznat.

14 P: Da li Vam je poznato da je... da su vlasti Srbije, odnosno organi
15 Srbije tražili saradnju i u vezi sa zločinima počinjenim od strane vrlo precizno
16 definisanih lica kao što su Agim Čeku /Agim Čeku/, Hašim Tači /Hashim Thaqi/ i
17 ostali? Da li je tu bilo neke saradnje sa, sa UNMIK-om?

18 O: Pa sam podatak da je Hašim, ovaj, Čeku bio lišen slobode na
19 aerodromu, čini mi se u Mađarskoj, po međunarodnoj poternici. Na intervenciju
20 predstavnika UNMIK-a on je bio pušten, iako se protiv njega vodi krivični
21 postupak pred nadležnim sudom u Srbiji.

22 P: Recite konkretno a... kakvu ste Vi pomoć tražili od UNMIK-a pa Vam
23 ona nije... nije data.

24 O: Radi se o nekoliko, ovih, krivičnih predmeta. Baš se radi o
25 silovanju, čak gde je u pitanju oštećena, da se sa njom obavi saslušanje i da se
26 dovede na sud gde joj je garantovana bezbednost. Toga nije bilo. Mada je bilo tu

27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 nekih, vidim, nekih izjava su bile ovde predočene, neki odgovor, ali je trebalo
2 neposredno saslušanje oštećenih u zakonitoj formi. Toga nije bilo, koliko sam ja
3 upoznat.

4 P: Dobro. Generale Gojoviću, ovde je pomenuta Izbica. Recite to što
5 znate o Izbici. Šta je učinjeno u vezi sa Izbicom?

6 O: Pa ja sam već ono što mi je poznato...

7 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Ja Vam ne dopuštam da ponovo
8 ispituujete o tome na taj način. Izbica je spomenuta. Ako Vi imate neko konkretno
9 pitanje koje proizlazi iz nečega o čemu je unakrsno ispitivano, to možete
10 postaviti. Ali ne možete jednostavno pitati: "Što znate o Izbici?" Ako nemate
11 konkretno pitanje koje se odnosi na nešto što proizlazi iz unakrsnog ispitivanja
12 o Izbici, onda pređite na drugu temu. Trošite previše vremena na dodatno
13 ispitivanje, gospodine Miloševiću.

14 OPTUŽENI: Dobro, dobro, gospodine Robinson.

15 G. MILOŠEVIĆ:

16 P: Da li Vam je poznato, generale, odnosno gospodin Nice je povezo tela
17 iz Izbice sa grobnicama u Srbiji. Nadam se da je jasno čiji je to mogao da bude
18 interes i da li je to mogao da bude interes države. Recite...

19 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Ne, ne. Gospodine Miloševiću,
20 isključio sam Vam mikrofona. Vi pokazujete bezobzirno nepoštovanje pravila i ako
21 nastavite tako, prekinućemo dodatno ispitivanje i započeti sa ispitivanjem
22 sljedećeg svjedoka. Vi idete u tom smjeru.

23 G. MILOŠEVIĆ:

24 P: Generale, koliko je, koji je broj koji je... koji su naši organi
25 otkrili u Izbici?

26 O: Prema podacima koji postoje ovde u spisima, govori se o 144 sveža

27
28
29
30

1 groba. Ekshumirano je 101 telo i izvršen pregled i o tome postoji dokumentacija.
2 A nađena su 144, ova grobna mesta. A kako je došlo do toga da se ti pod... ti
3 leševi nalaze u ovoj grobnici u Batajnici, dakle to je sasvim jedno drugo
4 pitanje koje je, koje traži nova objašnjenja.

5 P: Da li ste pročitali ovu kosovsku optužnicu?

6 O: Jesam.

7 P: O kome je broju tu reč kada je, kada je Izbica u pitanju?

8 O: Pa tu se pominje nekoliko... inače konačna, konačna je brojka 120.
9 118+2.

10 P: Pa dobro, da li to znači da su naši organi ustanovili, još prema
11 postupku koji je započet 29. maja 1999. više tela nego što je ovde sadržano?

12 O: Sto č... radi se o 144 grobna mesta.

13 P: Hvala Vam. Neću više da pitam o Izbici.

14 Gospodin Nice je u svom unakrsnom ispitivanju, ovo se sad ne odnosi na
15 lično Vas, mada se on odnosio na Vas, pomenuo, postavljajući Vam pitanje u vezi
16 s magistraturom, da za unapređenje u čin generala treba magistratura. Da li po
17 propisima u Jugoslaviji za to da neko bude imenovan, odnosno, unapređen u čin
18 generala, što može biti samo pukovnik, dakle, unapređen u čin generala, treba da
19 ima magistraturu?

20 O: Za unapređenje u čin generala kad su u pitanju pravna služba,
21 potreban je doktorat. To je u mirnodopskim uslovima. Međutim, za vreme ratnog

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 stanja primenjuje se drugi propis i to govori član u Zakonu o Vojsci
2 Jugoslavije, tačno predviđa da u tim uslovima n...ne traže se ovi, nego
3 potrebni, potrebni su uslovi popune jedinice, dakle uspešnost u komandovanju,
4 ispoljena hrabrost i ratne zasluge. Dakle, to su uslovi za unapređenje u ratu.

5 P: To je kad govorite o pravnoj službi?

6 O: Jeste, o pravnoj službi.

7 P: A kad je reč o generalima koji nisu u pravnoj službi, nego, znači o
8 redovnim generalima, je li potrebna magistratura ili nije?

9 O: Ne, tu su potrebne druge vojne škole, a ne ove iz građanstva.

10 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Želio sam reći, ne treba o tome da
11 se brinete, zato jer to nije presudno pitanje ovdje.

12 OPTUŽENI: Dobro.

13 G. MILOŠEVIĆ:

14 P: Zadržaću se samo jedan minut na ovom tekstu koji ste dobili kad i ja
15 sad, ovde. To je ovaj tekst koji je gospodin Nice rekao da nema na srpskom, nego
16 samo na engleskom: [simultani prevod] "Sažetak zahtjeva Optužbe za pomoć u vezi
17 sa zapisnicima o istragama i krivičnim gonjenjima pripadnika Vojske
18 Jugoslavije". Pročitaću samo jedan deo gde se pominjete Vi po imenu i prezimenu.
19 To je sastanak 4. decembra 2002. i onda se kaže: [simultani prevod] "Sastanak u
20 Vojsci Jugoslavije." To se... pretpostavljam da je reč o Domu vojske.

21 O: Ne, nisam čuo. Nisam razumeo u čemu je...

22 P: Ovo što se kaže u vojnoj kući, ovde, to je dom. Sastanak je bio u

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Domu vojske?

2 O: Jedan je bio u Domu vojske, a drugi u Ministarstvu inostranih
3 poslova, sutradan.

4 P: Dobro, ovo je, ovo je u Domu vojske. I onda ovde kaže ovako, između
5 ostalog, Vi ste prisutni i kažete, ovde se kaže: [simultani prevod] "General
6 Gojović izvijestio je da su mnogi od nedavnih vojnih predmeta s Kosova još
7 uvijek u toku, a drugi su prebačeni na civilne sudove. Od ukupno 382 takva
8 predmeta, 188 rezultiralo je osuđujućim presudama pred vojnim sudovima, a 137 ih
9 je prebačeno. Bilo je više predmeta o smrti 580 osoba gde su počinioci nepoznati
10 i gdje istraga još uvek traje, u okviru vojnih ili civilnih vlasti."

11 [na B/H/S-u] I tako dalje. Da li je to celokupna statistika s kojom ste
12 u tom trenutku raspolagali o stanju slučajeva na kojima su angažovani organi
13 Jugoslavije?

14 O: To su ovi upravo podaci koji se nalaze u tabulatoru 18, ovaj sumarni
15 pregled, gde je to prikazano. 382 postupka, 188 je presuđeno, a 137 ustupljeno
16 nadležnim civilnim sudovima. Jedino ovaj podatak o ovih 500 i nešto; to, radilo
17 se o šesto... šest... 598.

18 P: Ovaj podatak znači...

19 O: Rezultat je ovog sumarnog pregleda.

20 P: ... Da, rezultat ovog sumarnog pregleda?

21 O: Jeste.

22 P: Dobro. Hvala, generale Gojoviću. Nemam više pitanja.

23 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Generale Gojoviću, time je Vaše
24 svjedočenje završeno. Hvala Vam što ste došli svjedočiti pred Međunarodni sud, a
25 sada možete ići.

26

27

28

29

30

1 SVEDOK: Hvala Vama na pažnji.

2 [Svedok se povlači]

3 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, Vaš sljedeći
4 svjedok?

5 OPTUŽENI: Sledeći svedok je sudija Danica Marinković.

6 [Svedok je ušao u sudnicu]

7 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Molim svjedoka da pročita svečanu
8 izjavu.

9 GĐA SVEDOK: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, cijelu istinu i
10 ništa osim istine.

11 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Izvolite, sjesti.

12 SVEDOK: DANICA MARINKOVIĆ

13 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, možete početi sa
14 ispitivanjem, no imajte na umu da nam je ostalo tek još nekih sedam minuta,
15 budući da u ovoj sudnici imamo jedno suđenje poslijepodne.

16 OPTUŽENI: Hvala, gospodine Robinson.

17 Ispituje g. Milošević:

18 P: Gospođo Marinković, gde i kada ste rođeni?

19 O: Rođena sam 1951. godine u Bosanskom Brodu.

20 P: Šta ste po nacionalnosti?

21 O: Po nacionalnosti sam Makedonka. Rođeno prezime Drakulovska.

22 P: Koje ste škole završili i gde?

23 O: Završila sam gimnaziju i Pravni fakultet u Skoplju, Makedonija, na
24 makedonskom jeziku.

25 P: Recite, sasvim kratko, kad ste završili fakultet.

26

27

28

29

30

1 O: Pravni fakultet sam završila 1975. godine.

2 P: I gde ste radili?

3 O: Počela sam da radim kao sudski pripravnik u Opštinskom sudu u Skoplju.

4 P: A gde ste kasnije radili?

5 O: Nakon godinu dana, kad sam stekla pravo da položim pravosudni ispit,

6 ovaj ispit sam položila pred komisijom Ministarstva pravde u Makedoniji u

7 Skoplju. I nakon položenog pravosudnog ispita prešla sam da živim sa porodicom u

8 Prištini, gde sam počela da radim kao stručni saradnik u Vrhovnom sudu.

9 P: Kad ste izabrani za sudiju Okružnog suda u Prištini?

10 O: Za sudiju Okružnog suda u Prištini izabrana sam 1984. godine.

11 P: A od kada ste radili kao istražni sudija Okružnog suda u Prištini?

12 O: Kao istražni sudija sam počela da radim novembra meseca 1994. godine.

13 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Ispričavam se. Rekli ste da ste izabrani.

14 Izabrani od strane koga, kao sudija?

15 SVEDOK: Od strane... u to vreme pokrajinske Skupštine u Prištini.

16 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Hvala.

17 OPTUŽENI: Gospodine Kwon, po našim zakonima sudije imenuje Narodna

18 skupština.

19 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Hvala.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Da li su onda oni imenovani ili
2 izabrani? Neka svjedokinja odgovori.

3 OPTUŽENI: Pa to se zove "izbor sudija". To je... to je...

4 GĐA SVEDOK: Mogu... mogu da objasnim.

5 OPTUŽENI: Neka objasni gospođa Marinković koja to bolje zna od mene.

6 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Da, neka ona to objasni.

7 GĐA SVEDOK: Sudije se biraju. Znači, izbor sudija. Kad budem... kad se
8 sudija izabere od strane Skupštine i nakon položene zakletve ispred Skupštine
9 koja ga je izabrala, im... onda počinje sa radom i vrši sudijsku funkciju.

10 G. MILOŠEVIĆ:

11 P: Gospođo Marinković, objasnite u najkraćem kako Skupština bira sudije.
12 Kako... kako ste Vi izabrani za sudiju? Jeste... jeste se prijavili na neki
13 javni konkurs ili kako? Kako se pokreće uopšte taj proces izbora bilo kog
14 sudije?

15 O: Mogu da objasnim, ovaj... izbor sudija - prethodno se konkurs objavi u
16 sredstvima javnog informisanja. Po tom konkursu se navedu uslovi predviđeni
17 zakonom, koje svaki kandidat treba da ispuni da bi učestvovao na tom konkursu.
18 Nakon tog konkursa, proverava svih podataka i kandidata sa... procedura se upućuje
19 u Skupštini. Po... postoji komisija koja prethodno razmatra sva dokumenta i onda
20 sa svojim predlogom ide prema Skupštini i onda Skupština glasa i vrši izbor
21 sudija.

22 P: Da bi konkurisali koje uslove treba da ispunjavate?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da bi kandidat konkurisao za sudiju odgovarajućeg suda, treba da ima
2 položen, treba da ima završen pravni fakultet, položen pravosudni ispit i
3 određenu god... i određene godine iskustva, zavisno u kom sudu konkuriše, da li
4 opštinskom ili okružnom. Za opštinski sud se tražilo najmanje tri godine radnog
5 iskustva, a za sudije okružnog suda najmanje sedam godina radnog iskustva.

6 P: Hvala, gospođo Marinković. U paragrafu 87 kosovske Optužnice, navodi
7 se, ja ću Vam citirati taj paragraf: "Nakon što je na Kosovu 1989. godine
8 praktično ukinuta autonomija, na Kosovu dolazi do sve većih političkih podela.
9 Krajem 1990. godine i tokom cele 1991. godine hiljade kosovskih Albanaca,
10 lekara, nastavnika, profesora, radnika, policajaca i državnih službenika
11 otpušteno je sa posla. Lokalni sud na Kosovu je ukinut, a mnoge sudije smenjene.
12 Nasilje policije nad kosovskim Albancima pojačano je."

13 Najpre, gospođo Marinković... evo, ovo sam Vam citirao tačno kako stoji,
14 da li su ovi navodi tačni?

15 O: Ovi navodi koje ste mi sada pročitali iz tog paragrafa, nisu tačni.

16 P: E sad, molim Vas, pošto smo ovde čuli i izjave nekih svedoka povodom
17 te opšte situacije i... koja se ovde opisuje, ali povodom pojedinih profesija,
18 ja ću se u pitanjima koja Vama postavljam rukovoditi činjenicom da ste Vi
19 sudija, pa ću Vas pitati u vezi sa sudijama. Zato Vas molim da kao dugogodišnji,
20 dakle, radnik u pravosudnim organima na području Kosova i Metohije i sudija,
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 komentarišete ovaj paragraf, imajući u vidu, znači, stanje u pravosuđu. Da budem
2 još precizniji, koliko je sudija smenjeno 1990. godine? Imam u vidu, znači, ono
3 što Vi znate. Okružni sud u Prištini, tada ste bili u Okružnom sudu u Prištini,
4 što ste maločas rekli i Opštinski sud u Prištini. Pretpostavljam da znate bar za
5 ta dva suda.

6 O: Da, ali ja bih htela pre nego što odgovorim na ovo Vaše pitanje, ako
7 mi Sudsko veće dozvoli da malo pojasnim. Što se tiče... u ovom paragrafu, što se
8 pominje lokalni sud i sudije smenjene...

9 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Saslušat ćemo objašnjenje i cijeli
10 odgovor sutra, zato jer sada moramo završiti sa radom. Nastavljamo sa radom
11 sutra ujutro u 9.00h.

12 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite.

13 ... Sednica završena u 13.45h.

14 Nastavak zakazan za sredu,

15 23.03.2005. u 09.00h.

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30